

EESTI NSV TEATAJA

ВЕДОМОСТИ ЭСТОНСКОЙ ССР

Eesti NSV Ülemnõukogu seaduste, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluste, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste, Eesti NSV Rahvakomissaride käskkirjade ja juhendite, Eesti NSV maakondade ja linnade töötava rahva saadkute Nõukogude ja nende täitevkomiteede otsuste ja korralduste kogu.

Собрание законов Верховного Совета Эстонской ССР, указов Президиума Верховного Совета Эстонской ССР, постановлений и распоряжений Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР, приказов и инструкций Народных Комиссаров Эстонской ССР, решений и распоряжений Советов депутатов трудящихся и исполнительных комитетов уездов и городов Эстонской ССР.

№ 23

28. veebruaril
28. февраля

1941

I.

Art. 294. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Tallinna Ringkonnakohtu liikmeteks Sergei Strazd'i ja Karl Nõu, Kuressaare Ringkonnakohtu liikmeteks Eugen Tarkpea, Johannes Adamson'i ja Oskar Reinfeldt'i ning Tartu Ringkonnakohtu liikmeks Karl Tarraste valimise kohta ja Tartu Ringkonnakohtu liikme Johannes Adamson'i ärakutsunise kohta.

Указ Президиума Верховного Совета Эстонской ССР о выборе в члены Таллинского Окружного Суда Сергея Стразда и Карла Нюу, в члены Куressaареского Окружного Суда Эугена Таркпеа, Иоханнеса Адамсона и Оскара Рейнфельдта и в члены Тартуского Окружного Суда Карла Таррасте, и об отзыве члена Тартуского Окружного Суда Иоханнеса Адамсона.

II.

295. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimääruse kinnitamise kohta. — Põhimäärus.

Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об утверждении положения и промышленно-отраслевых главных управления Наркоматов Легкой и Местной Промышленности Эстонской ССР. — Основное положение.

296. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tarbijate kooperatsiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis. — Normaalpõhikirj.

Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об организации Потребительской кооперации в Эстонской ССР. — Типовой устав.

297. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures Hindade Komisjoni asutamise kohta.

Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об учреждении при СНК Эстонской ССР Комиссии Цен.

298. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tööstusliku kutseoskuse seaduse kehtetuks tunnustamise kohta.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР о признании недействительным Закона о промышленной квалификации.
299. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus naistöötajate eelistamise kohta mõnedel töödel.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об оказании предпочтения женскому труду на некоторых работах.
300. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus maakondade ja linnade plaanikomisjonide organiseerimise kohta. — Põhimäärus.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об организации уездных и городских плановых комиссий. — Основное положение.
301. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus autotarvetega kauplevate käitiste Transpordi Peavalitsusele üleandmise kohta.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР о передаче Главному Транспортному Управлению предприятий, торгующих автомобильными принадлежностями.
302. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus „Tallinna börsi“ likvideerimise kohta.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР о ликвидации „Таллинской биржи“.
303. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Vabariikliku Kommunaalranga Narva osakonna avamise kohta.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об открытии Нарвского отделения Эстонского Республиканского Коммунального Банка.
304. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötamise kohta pühapäevade ja puhkepäevade eelpäevadel ja öösel.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР о работе накануне воскресных и выходных дней и ночью.
305. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus NSVL Advokatuuri määrustiku kohaldamisele võtmise ning senise advokatuuri likvideerimise kohta. — NSVL Advokatuuri määrustik.
Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР о применении Положения об адвокатуре Союза ССР и о ликвидации существующей адвокатуры.

III.

306. Koolide inspektorite teenistuse juhend.
307. Töö Rahvakomissari juhend ületunnitöödeks lubade muretsemise kohta.
Инструкция Народного Комиссара Труда о получении разрешений на производство сверхурочных работ.
-

I.

294. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
seadlus

Tallinna Ringkonnakohtu liikmeteks Sergei Strazd'i ja Karl Nõu, Kuressaare Ringkonnakohtu liikmeteks Eugen Tarkpea, Johannes Adamson'i ja Oskar Reinfeldt'i ning Tartu Ringkonnakohtu liikmeks Karl Tarraste valimise kohta ja Tartu Ringkonnakohtu liikme Johannes Adamson'i ärakutsumise kohta.

Vastavalt 9. detsembril 1940 vastuvõetud seadlusele kohtunike ja rahvakaasistujate ajutise valimise ja ärakutsumise korra kohta (ENSV Teataja 1940, 64, 839) Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Valida Tallinna Ringkonnakohtu liikmeteks:

Sergei Aleksandri p. Strazd, sünd. 22. juunil 1916, eluk. Ahju tän. 6—2, Tallinn;

Karl Jaani p. Nõu, sünd. 9. novembril 1902, eluk. Apteegi tän. 18—5, Nõmme.

2. Valida Kuressaare Ringkonnakohtu liikmeteks:

Eugen Joanni p. Tarkpea, sünd. 3. detsembril 1915, eluk. Uus tän. 15, Kuressaare;

Johannes Jaani p. Adamson, sünd. 31. oktoobril 1908, eluk. Näituse tän. 11—2, Tallinn;

Oskar Juhani p. Reinfeldt, sünd. 3. oktoobril 1904, eluk. Transvali tän. 3, Kuressaare.

3. Valida Tartu Ringkonnakohtu liikmeks Karl Antsu p. Tarraste, sünd. 10. jaanuaril 1905, eluk. Vabriku tän. 2—3, Tartu.

4. Ära kutsuda Tartu Ringkonnakohtu liige Johannes Jaani p. Adamson, sünd. 31. oktoobril 1908, eluk. Näituse 11—2, Tallinn.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Esimees Joh. Vares.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Sekretäri eest N. Tihanova-Veimer.

Tallinn, 22. veebruaril 1941.

Указ

Президиума Верховного Совета Эстонской ССР

о выборе в члены Таллинского Окружного Суда Сергея Стразда и Карла Нью, в члены Курессаареского Окружного Суда Эугена Таркпеа, Иоханнеса Адамсона и Оскара Рейнфельдта и в члены Тартуского Окружного Суда Карла Таррасте, и об отзыве члена Тартуского Окружного Суда Иоханнеса Адамсона.

Согласно указа от 9-го декабря 1940 г. о порядке временного избрания и отзыва судей и народных заседателей (В ЭССР 1940, 64, 839) Президиум Верховного Совета Эстонской ССР постановляет:

1. Избрать членами Таллинского Окружного Суда:

Стразд, Сергея Александровича, род. 22 июня 1916 г., место жительства Ахью 6—2, Таллин;

Ar 941
Eesti

49701

Нью, Карла Яновича, род. 9 ноября 1902 г., местожительство Аптеги 18—5, Нымме.

2. Избрать членами Курессаарского Окружного Суда:

Таркпеа, Эугена Иоанновича, род. 3 декабря 1915 г., местожительство Уус 15, Курессааре;

Адамсон, Иоханнеса Яновича, род. 31 октября 1908 г., местожительство Няйтузе 11—2, Таллин;

Рейнфельдт, Оскара Юхановича, род. 3 октября 1904 г., местожительство Трансвали 3, Курессааре.

3. Избрать членом Тартуского Окружного Суда Таррасте, Карла Антсовича, род. 10 января 1905 г., местожительство Вабрику 2—3, Тарту.

4. Отозвать члена Тартуского Окружного Суда Адамсон, Иоханнеса Яновича, род. 31 октября 1908 г., местожительство Няйтузе 11—2, Таллин.

Председатель Президиума

Верховного Совета Эстонской ССР И. Варес.

За Секретаря Президиума Верховного

Совета Эстонской ССР Н. Тиханова-Веймер.

Таллин, 22 февраля 1941 г.

II.

295. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimääruse kinnitamise kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimäärus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 11. veebruaril 1941. Nr. 184.

L i s a

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
11. veebruari 1941 määruse nr. 184 juurde.

Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste

p õ h i m ä ä r u s.

I. Ülesanded ja tegevuse alused.

1. Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalane peavalitsus on Rahvakomissariaadi organ ja teostab Rahvakomissariaadi põhimääruses ettenähtud tööstusalade juhtimist vastavalt käesoleva põhimääruse eeskirjadele.

2. Peavalitsuse ülesandeks on:

- a) kõigi temale alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide organisatsioonilis-plaanilise ja operatiiv-tehnilise juhtimise teostamine;
- b) temale alluvate käitiste toodangu arvulise ja kvalitatiivse tõusu kindlustamine;
- c) peavalitsustele alluvail tööstusaladel tööstustegevuse arendamine ja tehniline viimistlemine;
- d) käitiste varustamise kindlustamine vajalikkude toorainete, abimaterjalide, masinate ja seadmetega;
- e) perspektiiv-, aasta- ja veerandaasta plaanide ja aruannete koostamine ja nende esitamine Rahvakomissariaadile;
- f) stahhaanovlikkude meetodite elluviimine ja tööstuses ratsionaliseerimis-, standardimis- ja spetsialiseerimisabinõude läbiviimine;
- g) käitiste õigeaegne tutvustamine uuemate teaduslik-tehniliste saavutustega ja nende kehtimapanek;
- h) töö organisatsiooni ja töötasude süsteemi viimistlemine töötajate huvi tõstmise suunas töötulemustest ja -kvaliteedist;
 - i) majandusliku arvestuse-, eelarve- ja töödistsipliini ning toodangu omahinna alandamise abinõude väljatöötamine ja nende läbiviimise järele valvamine;
 - j) käitistes ühtse ratsionaalseima arvestus- ja aruandmise süsteemi organiseerimine;
- k) abinõude tarvitusele võtmine tööliste ja teenijate toodangulis-kultuurialaste vajaduste kindlustamiseks;
 - 1) muude peavalitsuse tegevuse eriseloomust tingitud ülesannete täitmine.

3. Peavalitsus tegutseb Rahvakomissari poolt kinnitatud plaaniülesannete piires iseseisva majandusliku üksusena majandusliku arvestuse põhimõttel.

4. Peavalitsus omab juriidilise isiku õigusi ja teostab igasuguseid tema ülesannete täitmiseks vajalikke toiminguid.

5. Peavalitsus juhib kõiki temale alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide tegevust, omab erieelarve ning kõigi temale alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide koondbilansi.

6. Peavalitsus vastutab oma kohustuste eest ainult selle temale kuuluva varaga, millele kooskõlas kehtivate seadustega võidakse pöörata sissenõuet. Riigikassa ei vastuta peavalitsuse võlgade eest.

7. Peavalitsuse ülalpidamiseks vajalikud vahendid eraldatakse temale alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide vahenditest vastavalt plaanis ettenähtud toodangu suurusele (turutoodangu väärtuse alusel).

Peavalitsuste ülalpidamiseks vajalikkude kulude eelarve kinnitatakse Rahvakomissari poolt ja kooskõlastatakse Rahanduse Rahvakomissariga.

8. Peavalitsusel on õigus kasutada pangakrediiti, omada pankades arveid ning teha pankadele korraldusi peavalitsusele alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide arvestusarvetelt summade mahakirjutamiseks Rahvakomissari igakordsel nõusolekul:

- a) käibevahendite, kasumi ja kustutussummade ümberjaotamise korras;
- b) käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide ostu- ja pangavõlgade katteks.

II. Juhtimine.

9. Tööstusalase peavalitsuse juhtimiseks nimetab Rahvakomissar ametisse peavalitsuse juhataja, kes allub otseselt Rahvakomissarile ja tegutseb käesoleva põhi-

määruse ja Rahvakomissari käskkirjade, juhendite ja korralduste alusel ja piirides ainujuhtimise põhimõttel.

10. Peavalitsuse juhataja asetäitjad, kellest esimeseks asetäitjaks on peainsener ja teiseks — peaökonomist, samuti pearaamatupidaja, finants-plaani ja tootmistehnilise osakondade juhatajad nimetab ametisse ja vabastab sellest Rahvakomissar.

Kõiki teisi peavalitsuse teenijaid nimetab ametisse ja vabastab sellest peavalitsuse juhataja Rahvakomissari poolt kinnitatud koosseisu ja palgamäärade kohaselt.

11. Peavalitsuse juhataja annab käskkirju ja juhendeid kokkukõlas kehtivate seaduste, valitsuse määruste, Rahvakomissari käskkirjade ja juhenditega ning teostab temale alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide juhtimist vastavate osakondade kaudu.

12. Igasugustele tehingutele, kohustustele, maksukäskudele, tšekkidele, žiirokäskudele ja volitustele kirjutab alla peavalitsuse juhataja või tema asetäitja ilma erivolitusetä, või isikud, kes on selleks eriti volitatud.

III. Struktuur.

13. Tööstusalase peavalitsuse ülesannete täitmiseks temale alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide juhtimise, valitsemise ja järelevalve alal moodustatakse peavalitsuses järgmised osakonnad:

- a) finants-plaani osakond;
- b) pearaamatupidamine;
- c) tootmistehniline osakond;
- d) peamehaaniku ja kapitaalehituste osakond;
- e) varustus-turustamise osakond;
- f) majandamis-administratiivne osakond.

ja muud peavalitsuse tegevuse eriseloomust tingitud ja tema tegevuses vajalikud osakonnad Rahvakomissari nõusolekul.

14. Peavalitsuse iga osakond tegutseb peavalitsuse juhataja poolt kinnitatud tegevusjuhendi alusel ja piires.

15. Peavalitsusel on õigus Rahvakomissari nõusolekul kehtiva korra kohaselt ellu kutsuda peavalitsuse tegevuses vajalikud turustamis- või muu iseloomuga majandusliku arvestuse põhimõttel tegutsevad kontorid, keskused või bürood, mille põhikirjad kinnitab vastav Rahvakomissar.

IV. Aruandmine ja järelevalve.

16. Tööstusalase peavalitsuse aruande-aasta loetakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

17. Peavalitsuse juhataja esitab vastavale Rahvakomissarile kinnitamiseks vee-
randaasta ja aasta plaanid, eelarved ja aruanded ning bilansi ühes seletuskirjaga.

18. Peavalitsuse käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide tegevusaasta ülejäägi kasutamine ja puudujäägi katmine toimub kokkukõlas kehtivate eeskirjadega.

19. Rahvakomissariaat, kellele peavalitsus allub, teostab pidevat järelevalvet peavalitsuse tegevuse üle selleks määratud organite kaudu, kellele peavalitsuse juhataja ja tema allorganid on kohustatud vaatluseks ja revideerimiseks esitama kõik raamatud, dokumendid ja toimikud ning võimaldama järelevalve teostamist peavalitsusele alluvate käitiste ja teiste majandusliikude organisatsioonide tegevuse üle.

**Постановление
Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР
об утверждении положения о промышленно-отраслевых главных управлениях Наркоматов Легкой и Местной Промышленности Эстонской ССР.**

Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР постановляет:

Утвердить приложенное к настоящему постановлению положение о промышленно-отраслевых главных управлениях Наркоматов Легкой и Местной Промышленности Эстонской ССР.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 11 февраля 1941 г. № 184.

Приложение
к постановлению СНК Эстонской ССР от 11 февраля 1941 г.
№ 184.

**Положение
о промышленно-отраслевых Главных Управлениях Наркоматов
Легкой и Местной Промышленности Эстонской ССР.**

I. Задачи и основы деятельности.

1. Промышленно-отраслевое Главное Управление Наркоматов Легкой и Местной Промышленности является органом Наркомата и осуществляет руководство указанными в положении о наркомате отраслями промышленности, в соответствии с предписаниями настоящего положения.

2. Заданием Главного Управления является:

- а) осуществление организационно-планового и оперативно-технического руководства всех подведомственных ему предприятий и других хозяйственных организаций;
- б) обеспечение количественного и качественного поднятия производства в подведомственных ему предприятиях;
- в) расширение и техническое усовершенствование производственной деятельности отраслей промышленности, подведомственных Главному Управлению;
- г) обеспечение снабжения предприятий необходимым сырьем, подсобными материалами, машинами и оборудованием;
- д) составление перспективных, годовых и квартальных планов и отчетов и представление их наркомату;
- е) внедрение стахановских методов труда и проведение мероприятий по рационализации, стандардизации и специализации производства;
- ж) своевременное ознакомление предприятий с новейшими научно-техническими достижениями и проведение их;

- з) усовершенствование организации и системы оплаты труда в направлении повышения заинтересованности работников в результатах и качестве работы;
- и) разработка мероприятий по расчетной, сметной и трудовой дисциплине и по снижению себестоимости продукции и надзор за их проведением;
- к) организация единой наиболее рациональной системы учета и отчетности в предприятиях;
- л) организация мероприятий по обеспечению производственно-культурно-бытовых нужд рабочих и служащих;
- м) осуществление других заданий, вытекающих из специального характера детальности Главного Управления.

3. Главное Управление действует в пределах плановых заданий, утвержденных народным комиссаром, самостоятельной хозяйственной единицей по принципу хозрасчета.

4. Главное Управление имеет права юридического лица и совершает всевозможные действия, необходимые для осуществления его заданий.

5. Главное Управление руководит всей деятельностью подведомственных ему предприятий и других хозорганизаций и имеет специальную смету, а также сводный баланс по всем подведомственным ему предприятиям и другим хозорганизациям.

6. Главное Управление отвечает за свои обязательства лишь тем принадлежащим ему имуществом, на которое в соответствии с действующими законами можно обратиться взыскание. Государственная касса не отвечает за долги Главного Управления.

7. Средства, необходимые для содержания Главного Управления, выделяются из средств подведомственных ему предприятий и других хозорганизаций, соответственно предусмотренного планом объема производства (на основании стоимости рыночной продукции).

Смета расходов, необходимых для содержания Главных Управлений, утверждается наркомом и согласовывается с Наркомом Финансов.

8. Главное Управление имеет право пользоваться банковым кредитом, иметь счета в банках и давать банкам распоряжения о списании сумм с расчетных счетов подведомственных Главному Управлению предприятий и других хозорганизаций с согласия наркома в каждом отдельном случае:

- а) в порядке перераспределения оборотных средств, прибыли и амортизационных отчислений;
- б) на покрытие задолженности предприятий и других хозорганизаций поставщикам и банкам.

II. Руководство.

9. Для руководства деятельностью промышленно-отраслевого Главного Управления наркомом назначается начальник Главного Управления, который непосредственно подчинен наркому, действует на основании и в пределах настоящего положения и приказов, инструкций и распоряжений наркома по принципу единоначалия.

10. Заместителей начальника Главного Управления, из которых первым является главный инженер, а вторым — главный экономист, а также главного бухгалтера, начальников планово-финансового и производственно-технического отделов, назначает на должность и освобождает от должности нарком.

Всех прочих служащих Главного Управления назначает на должность и освобождает от должности начальник Главного Управления в соответствии с утвержденным наркомом составом и ставками заработной платы.

11. Начальник Главного Управления издает приказы и инструкции в соответствии с действующими законами, постановлениями правительства, приказами и инструкциями наркома и осуществляет руководство подведомственными ему предприятиями и другими хозорганизациями посредством соответствующих отделов.

12. Всевозможные сделки, обязательства, платежные поручения, чеки, жироприказы и доверенности подписываются начальником Главного Управления или его заместителем без особой на то доверенности, или на то специально уполномоченными лицами.

III. Структура.

13. Для выполнения заданий Главного Управления по руководству, управлению и надзору подведомственных ему предприятий и других хозорганизаций, в Главном Управлении учреждаются следующие отделы:

- а) планово-финансовый отдел,
- б) главная бухгалтерия,
- в) производственно-технический отдел,
- г) отдел главного механика и капитального строительства,
- д) отдел снабжения и сбыта,
- е) хозяйственно-административный отдел,

и, с согласия наркома, другие отделы, вытекающие из особого характера деятельности Главного Управления и необходимые в его деятельности.

14. Каждый отдел Главного Управления работает на основании и в пределах инструкции деятельности, утвержденной начальником Главного Управления.

15. Главному Управлению предоставляется право с согласия наркома в установленном порядке учреждать необходимые для деятельности Главного Управления хозрасчетные конторы, центры или бюро по сбыту или иного характера, уставы которых утверждаются соответствующим наркомом.

IV. Отчетность и надзор.

16. Отчетный год промышленно-отраслевого Главного Управления считается с 1 января по 31 декабря.

17. Начальник Главного Управления представляет соответствующему наркому на утверждение квартальные и годовые планы, сметы, отчеты и баланс вместе с объяснительной запиской.

18. Использование остатков и покрытие дефицитов операционного года предприятий и других хозорганизаций Главного Управления происходит в соответствии с действующими предписаниями.

19. Наркомат, которому подведомственно Главное Управление, осуществляет постоянный надзор за деятельностью Главного Управления посредством предусмотренных для этого органов, которым начальник Главного Управления и его отделы обязаны представлять для осмотра и ревизии все книги, документы и акты и предоставлять возможность осуществления надзора за деятельностью подведомственных Главному Управлению предприятий и других хозорганизаций.

296. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

tarbijate koopersiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Organiseerida Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuse baasil Eesti Tarbijate Kooperatiivide Liit keskusega Tallinnas.

2. Organiseerida järgmised tarbijate kooperatiivide maakondlikud liidud, ühendades neisse maa tarbijate kooperatiivid, linna tarbijate kooperatiivid ja tööliste tarbijate kooperatiivid maakonna territooriumil:

- a) Harjumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Tallinna linna kooperatiivid, keskusega Tallinnas;
- b) Tartumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Tartu linna kooperatiivid, keskusega Tartus;
- c) Viljandimaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Viljandis;
- d) Võrumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Võrus;
- e) Virumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Narva linna kooperatiivid, keskusega Rakveres;
- f) Läänemaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Haapsalus;
- g) Saaremaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Kuressaares;
- h) Järvamaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Paides;
- i) Valgamaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Valgas;
- j) Pärnumaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, kuhu kuuluvad ka Pärnu linna kooperatiivid, keskusega Pärnus;
- k) Petserimaa tarbijate kooperatiivide Maakondlik Liit, keskusega Petseris.

3. Panna ette maakonna täitevkomiteedele luua, kuni tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude juhatuste valimiseni, kolmeliikmelised tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude ajutised organisatsiooni-bürood järgmises koosseisus — tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu organisatsiooni-büroo esimees, organisatsiooni-büroo liige, kes korraldab kaubanduslikku tööd, organisatsiooni-büroo liige, kes korraldab põllumajandussaaduste kokkuoste.

4. Kohustada Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuse juhatust üle andma tarbijate kooperatiivide maakondlike liitude vastavaile organisatsiooni-büroodele oma hulgibaasid Tartus, Viljandis, Võrus, Rakveres, Narvas, Haapsalus, Kuressaares, Paides, Valgas, Pärnus, Abjas ja Jõgeval universaalsete kaubandusbaaside organiseerimiseks.

5. Määrata tarbijate kooperatiivide ja nende maakondlike liitude juhatuste ja revisjonikomisjonide valimised osanike või volinike koosolekuil ajavahemikul:

- a) tarbijate kooperatiividel — 20. veebruarist kuni 20. märtsini;
- b) tarbijate kooperatiivide maakondlikel liitudel — 20. märtsist kuni 1. aprillini.

Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu juhatuse valimised määrata 3. aprillile.

Ühiskaubanduslike organisatsioonide juhatuste valimised viia läbi tarbijate kooperatiivide normaalpõhikirja alusel.

Kinnitada tarbijate kooperatiivi normaalpõhikiri, mis koostatud vastavalt NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrusele 15. jaanuarist 1941 nr. 99 Tarbijate kooperatsiooni organiseerimise kohta Leedu, Läti ja Eesti NSV-s ja vastavalt normaalpõhikirjale, mis kinnitatud NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrusega 25. jaanuarist 1939 nr. 137 Tarbijate kooperatsiooni töö kohta.

6. Kohustada Kaubanduse Rahvakomissari sms Allik'ut ja ETK juhatuse esimeest sms Vinter'it esitama 22. veebruariks Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks valimismaterjalid kooperatiivsete organisatsioonide juhatuste ja revisjonikomisjonide valimiste alal.

7. Säilitada Eesti NSV linnades tarbijate kooperatiivide olemasoleva kaubandusliku võrgu tegevus kõrvuti riikliku kaubanduse organiseeritavate ettevõttega (kaubastutega).

8. Lubada tarbijate kooperatiividel toimetada igat laadi põllumajandussaaduste, toorainete ja jäätmete kokkuostu, kala püüki, kokkuostu, ümbertöötlemist ja vajalike abikäitiste pidamist.

9. Panna tarbijate kooperatiividele mineraalväetiste, jõusöötade, põllutöömashinade ja inventari, naftasaaduste ja söe müük.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. K r e s s.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 15. veebruaril 1941. Nr. 232.

L i s a

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
15. veebruari 1941 määruse nr. 232 juurde.

Tarbijate Kooperatiivi normaalpõhikiri.

I. Ü l d e e s k i r j a d.

1. Kodanikud, kes elutsevad

(linn, vald, maakond)

ühinevad vabatahtlikult Tarbijate Kooperatiivis, et ühiste jõudude ja abinõudega organiseerida „nõukogude kaubandust ilma kapitalistideta — olgu need väikesed või suured, kaubandust ilma spekulantideta — olgu need väikesed või suured“ (Stalin).

Tarbijate kooperatiiv seab endale ülesandeks rahuldada kõigi töötajate kasvavaid nõudeid neile vajalike kaupade suhtes ja soodustada sellega sotsialistliku majanduskorra kasvu.

2. Nende ülesannete teostamiseks tarbijate kooperatiiv avab kauplusi, kioske ja rändkauplusi; organiseerib tööstus- ja toidukaupade kättetoimetamist tarbijatele; teostab tarviduse tundmaõppimise alusel kaupade ostu oma liidust ja teistest ühistegetelikest ning riiklikest asutisist; teostab riiklikel ülesandel, kokkuleppe kohaselt oma liiduga ja muude organisatsioonidega või nende ülesandel põllumajanduslike

toodete, toormaterjalide ja kodutööstuse toodete kokkuostu; organiseerib neil otsarbeil kokkuostetud toodete vastuvõtu-, sorteerimis- ja säilitamispunkte, samuti ka ettevõtteid nende töötlemiseks; organiseerib oma tarbijaskonna jaoks restorane, teemaju, söögisaale, pagaritööstusi ja muid tootmisettevõtteid (kalja keetmist, jäätise tootmist, vorstitööstusi j. m.).

3. Tarbijate kooperatiivi töö toimub isemajanduse alusel ning riigi poolt kindlaksmääratud hindadest valjul kinnipidamisel. Kogu tarbijate kooperatiivi töö tugineb plaanile, mis kooskõlastatakse tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu ülesandega ning kinnitatakse liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt. Arvepidamine ja aruandmine toimub tarbijate kooperatiivis Tsentrosojuzi poolt määratud korras ja vormularide järgi.

4. Tarbijate kooperatiivil on juriidilise isiku õigused ning tal on õigus seaduslikus korras omandada ja võõrandada varandusi, ehitada ja sisustada kauplusi, ladusid ja muid ettevõtteid, omandada transportabinõusid, sõlmida lepinguid, anda välja volitusi ning nõuda ja kosta kohtus.

5. Tarbijate kooperatiiv on liidu liige.

6. Tarbijate kooperatiivi juhatus asub

7. Tarbijate kooperatiivil on oma nimetusega pitsat.

II. Liikmeskond.

8. Tarbijate kooperatiivi liikmeiks võivad olla mõlemast soost kodanikud, kes on ületanud 16-da eluaasta, arvatud välja valimisõiguse kaotanud isikud.

9. Iga kodanik, kes soovib astuda kooperatiivi liikmeks, esitab pärast põhikirjaga tutvumist juhatusse avalduse liikmeksvõtmise kohta.

10. Liikmeksvõtmine toimub liikmete üldkoosolekul (volinike koosolekul), kes kinnitab juhatuse poolt esitatud uute liikmete nimestikud.

11. Iga liikmeksastuja maksab 3 rubla sisseastemaksu ja rubla osamaksu (mis määratakse kindlaks liikmete üldkoosoleku või volinike koosoleku poolt, kuid mitte alla 25 rubla).

12. Liikme perekonnaliikmeile, kellel pole iseseisvat teenistust, määratakse osamaksu suurus kindlaks rublale (üks neljandik § 11-das kindlaksmääratud osamaksu suuruselt).

13. Iga tarbijate kooperatiivi liikmele antakse liikmeksastumisel liikme-raamat.

14. Uutele liikmeile võib juhatus lubada osamaksu tasumist jaokaupa tähtajaga mitte üle 3 aasta.

15. Tarbijate kooperatiivi iga liige kohustub valjult hoidma ja kaitsma ühistegevlikku omandit, aktiivselt osa võtma tarbijate kooperatiivi tööst, abistama selle juhatust ja revisjonikomisjoni ning aitama kaasa tarbijate kooperatiivmajanduse edustamisele ja tugevdamisele.

16. Igal liikmel on õigus:

- a) hääleõigusega osa võtta liikmete üldkoosolekust kõigi tarbijate kooperatiivi tegevusse puutuvate küsimuste arutamisel;
- b) valida ja olla valitud juhatusse ja revisjonikomisjoni ning samuti oma tarbijate kooperatiivi ja oma liidu volinike koosseisu;
- c) esitada juhatuse kaudu liikmete üldkoosolekule arutamiseks küsimusi, mis on sihitud tarbijate kooperatiivi tegevuse edustamiseks (vähemalt 3 päeva enne koosolekut);

- d) nõuda erakorralise liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) kokkukutsumist;
- e) kasutada tarbijate kooperatiivi kultuur-hariduslikke ja muid kultuurielu üritusi (kino, punased nurgad, lastesõimed jne.);
- f) saada liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt kindlaksmääratud osakasu (§ 54-da punkt „a“);
- g) kasutada eelisõigust kaupade saamisel, missuguste suhtes liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) on liikmeile andnud eelisõiguse mitteliikmeiga võrreldes.

17. Iga liige kannab vastutust tarbijate kooperatiivi kohustuste eest põhikirjalise osamaksu piires (§§ 11 ja 12).

18. Osamaksu edasiandmine pole lubatav. Tarbijate kooperatiivi liikme surma puhul läheb tema osamaks üle perekonnaliikmeile, seaduses kindlaksmääratud pärimiskorras.

Liikme elukoha muutmisel viiakse tema osamaks juhatuse poolt üle liikme uue elukoha järgi.

Liikme osamaksu ei või kasutada tema võlgade katteks, välja arvatud juhud, kui see toimub kohtuotsuse põhjal.

19. Iga tarbijate kooperatiivi liige on kohustatud alluma tarbijate kooperatiivi põhikirjale ja liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsuseile.

20. Tarbijate kooperatiivi liikmete suhtes, kes eksivad tarbijate kooperatiivi põhikirja ja üldkoosoleku otsuste vastu, võetakse tarvitusele ühiskondliku mõjutamise abinõud (hoiatus, ühiskondlik lautus). Liikmete suhtes, kes ei paranda end pärast ühiskondliku mõjutamise abinõude tarvituselevõttu ning kes jätkavad põhikirja ja üldkoosoleku otsuste rikkumist, võib äärmise abinõuna tarvitusele võtta väljaheitmist tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast.

Liikmeskonnast väljaheitmine võib toimuda ainult liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsusel, millest võtab osa vähemalt $\frac{3}{4}$ liikmete (volinike) üldarvust. Liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) protokollis tuleb tingimata näidata tarbijate kooperatiivi liikmete arv, kes koosolekust osa võtnud ja väljaheitmise poolt hääletanute arv.

Iga tarbijate kooperatiivi liikmel on liikmeskonnast väljaheitmise korral õigus edasi kaevata tarbijate kooperatiivist kõrgemalseisvale liidule. Kaebused väljaheitmise kohta lahendatakse selle liidu poolt tingimata kaebaja ja tarbijate kooperatiivi juhatuse esimehe juuresolekul.

Vaieldamatult heidetakse tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast välja liikmed, kes ei osta kaupa oma tarbeks, vaid spekulatsiooniks.

21. Tarbijate kooperatiivi liikmel on õigus lahkuda tarbijate kooperatiivist. Lahkumisel kuulub osamaks väljamaksmisele kolmekuise tähtaja jooksul, pärast liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt tarbijate kooperatiivi selle aasta aruande läbivaatamist ja kinnitamist, mille jooksul liige andis sisse lahkumise avalduse.

III. Tarbijate kooperatiivi tegevuse juhtimine.

A. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek).

22. Tarbijate kooperatiivi juhtimise kõrgeimaks organiks on liikmete üldkoosolek.

Tarbijate kooperatiiv, mis varustab mitme punkti elanikke, samuti ka liikmete arvu poolest suuris tarbijate kooperatiives, kus liikmete üldkoosoleku kokkukutsumine on raskendatud, võib tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu loal liikmete üldkoosolekut asendada volinike koosolekuga.

Volinikud valitakse liikmete piirkondlikel üldkoosolekuil ühe aasta peale lahtisel hääletamisel üksikute asustatud punktide kaupa (või asustatud punkti osade kaupa).

Valimiste teostamisel lähtutakse normist, mis kindlustaks volinike koosolekule vähemalt 100 voliniku osavõtu. Volinike valimisnorm määratakse kindlaks kõrgemalseisva tarbijate kooperatiivorganisatsiooni poolt.

23. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek):

- a) võtab vastu põhikirja, selle muutmised ja täiendamised, samuti otsustab ka tarbijate kooperatiivi liitmise ja jaotamise küsimuse;
- b) valib kinnisel (salajasel) hääletusel 2 aastaks tarbijate kooperatiivi juhatuse liikmed ja juhatuse esimehe ning revisjonikomisjoni liikmed ja esimehe;
- c) kinnitab instruksiooni juhatusele, milles määratakse kindlaks põhilised abinõud tarbijate kooperatiivi töö edustamiseks;
- d) kinnitab tarbijate kooperatiivi liikmeks vastuvõtmise (§ 10) ja otsustab tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast väljaheitmise küsimuse (§ 20);
- e) vaatab läbi ja kinnitab veerandaasta ja aasta majandusplaanid ja tulude ning kulude eelarved, ehituse ja kapitaalremondi kavad, samuti ehituste ja muude põhivahendite omandamise ja müügi küsimused;
- f) otsustab uute kaubanduslike ja muude ettevõtete avamise ja olemasolevate sulgemise küsimused;
- g) vaatab läbi ja kinnitab tarbijate kooperatiivi veerandaasta- ja aasta-aruanded ja revisjonikomisjoni seisukoha;
- h) teeb hinnangu juhatuse ja revisjonikomisjoni töö kohta;
- i) kinnitab kasu jaotuse ja kahju katmise korra (VI peatükk);
- j) vaatab läbi ja otsustab kaebused juhatuse ja revisjonikomisjoni ebaõige tegevuse peale;
- k) otsustab tarbijate kooperatiivi valitud isikute vastutuselevõtu küsimuse — väärnähetate ja põhikirja rikkumise pärast;
 - l) tühistab halva töö korral juhatuse ja revisjonikomisjoni volitused enne tähtaega — kas tervel koosseisul või üksikuil liikmeil;
- m) kinnitab hea töö korral preemiad tarbijate kooperatiivi esimehele ja juhatuse ning revisjonikomisjoni liikmeile, samuti ka üksikuile tarbijate kooperatiivi töötajatele;
- n) kinnitab kaupluskomisjonide koosseisu.

24. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) kutsutakse juhatuse poolt kokku vähemalt 1 kord veerandaastas.

25. Juhatuse on kohustatud kutsuma kokku liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) ka järgmisil korral:

- a) vähemalt $\frac{1}{10}$ liikmete (volinike) nõudmisel;
- b) revisjonikomisjoni nõudmisel;
- c) kõrgemalseisva tarbijate kooperatiivorganisatsiooni juhatuse nõudmisel.

26. Juhatuse on kohustatud kokku kutsuma liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) hiljemalt 15 päeva jooksul, arvates § 25-das näidatud nõudmiste saamisest. Kui juhatuse ei pea kinni sellest tähtajast, siis liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) kutsutakse kokku tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu poolt.

27. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) on otsusevõimeline vähemalt $\frac{2}{3}$ liikmete (volinike) osavõtu korral.

Põhikirja muutmise või täiendamise, tarbijate kooperatiivi liikmeskonnast väljaheitmise, juhatuse ja revisjonikomisjoni valimise, samuti ka kasu jaotamise

või kahju katmise otsustamiseks on nõutav vähemalt $\frac{3}{4}$ liikmete (volinike) osavõtt koosolekust.

28. Liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsused võetakse vastu lihthälteenamusega.

29. Koosoleku juhatus valitakse lahtisel hääletamisel.

Koosoleku otsused protokollitakse. Protokoll kirjutatakse alla koosoleku juhatuse poolt.

Protokoll ühes koosolekule ilmunute nimestikuga hoitakse alal tarbijate kooperatiivi juhatuse dokumentide hulgas.

B. Tarbijate kooperatiivi juhatus.

30. Tarbijate kooperatiivi tegevuse juhtimiseks valib liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) 2 aastaks 5- kuni 7-liikmelise juhatuse, nende hulgas ka juhatuse esimehe (§ 23 punkt „b“).

31. Tarbijate kooperatiivi juhatus on tarbijate kooperatiivi täitvaks organiks, rakendab kõik liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsused ja vastutab koosoleku ja kõrgemalseivate kooperatiivsete organisatsioonide ees kogu tarbijate kooperatiivi töö eest.

Juhatus töötab instruksiooni alusel, mis on kinnitatud liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt.

32. Juhatus sõlmib lepinguid, annab tarbijate kooperatiivi nimel ja asjus välja kohustusi ja volitusi, hoiab tarbijate kooperatiivile kuuluvat vara ja täidab muid ülesandeid, mis on ette nähtud tarbijate kooperatiivi põhikirjas ja juhatuse instruksioonis.

33. Juhatus esimees on kohustatud kutsuma juhatuse kokku vähemalt 2 korda kuus.

Juhatus otsused kantakse protokolliraamatusse.

Juhatus protokollid kirjutatakse alla esimehe ja kõigi koosolekust osavõtnud juhatusliikmete poolt. Juhatusliikmel, kes pole nõus juhatuse ühe või teise otsusega, on õigus kanda protokollile oma eriarvamus.

34. Juhatus koosolekud on avatud kõigile tarbijate kooperatiivi liikmeile.

35. Tarbijate kooperatiivi teenijad palkab ja vallandab juhatuse esimees juhatuse koosoleku järgneval kinnitamisel. Kaupluste juhatajad palkab ja vallandab juhatuse liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) järgneval kinnitamisel.

36. Kõik tarbijate kooperatiivi poolt väljaantud rahalised dokumendid ja kohustused (lepingud, volitused j. t.) on maksvad ainult juhatuse esimehe ja tarbijate kooperatiivi raamatupidaja (arvepidaja) allkirjaga.

37. Juhatus esimehe kestva eemalviibimise korral (haigus, puhkus, kestev lähetus) antakse allkirjaõigus rahaliste dokumentide ja kohustuste suhtes tarbijate kooperatiivi juhatuse esimehe asetäitjale, mille kohta peab olema juhatuse eriline otsus.

38. Kõik tarbijate kooperatiivi tegevusega seosesolevad väljaminekud teostatakse vastavalt liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt kinnitatud tulude ja kulude eelarvele.

39. Tarbijate kooperatiivi juhatus on vastutav temale usaldatud tarbijate kooperatiivi vara eest, samuti ka oma tegevuse ja kortalduste otstarbekohasuse ja seadusepärasuse eest.

IV. Revisjonikomisjon.

40. Tarbijate kooperatiivi juhatuse tegevuse revideerimiseks valib liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) 2 aastaks 3- kuni 5-liikmelise revisjonikomisjoni,

nende hulgas revisjonikomisjoni esimehe. Oma tegevusest annab revisjonikomisjon aru liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) ees.

41. Revisjonikomisjon revideerib tarbijate kooperatiivi juhatuse kogu majanduslikku ja rahanduslikku tegevust ning teostab revisjone kõigis tarbijate kooperatiivi ettevõtteis, vastavalt Tsentrosojuzi poolt kinnitatud eeskirjadele.

42. Revisjonikomisjoni liikmed võtavad sõnaõigusega osa tarbijate kooperatiivi juhatuse koosolekust.

43. Revisjonikomisjoni koosolekud kutsuvad komisjoni esimees kokku vähemalt 1 kord kuus.

44. Revisjonikomisjoni otsused kantakse revisjonikomisjoni protokolliraamatusse ning teatatakse tarbijate kooperatiivi juhatusele ja tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatusele.

Kui tarbijate kooperatiivi juhatuse ei aruta revisjonikomisjoni otsust 10 päeva jooksul, arvates selle saamise päevast, siis loetakse see täitmisele kuuluvaks.

Revisjonikomisjoni liikmel, kes pole revisjonikomisjoni ühe või teise otsusega nõus, on õigus kanda protokolleri arvamuse.

45. Kui revisjonikomisjon avastab tarbijate kooperatiivi juhatuse töös kurtarvitusi, peab revisjonikomisjon nõudma juhatusele liikmete erakorralise üldkoosoleku kokkukutsumist (§§ 25 ja 26) ja peab viivitamatult tegema selle teatavaks tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu juhatusele.

46. Revisjonikomisjoni liikmeiks ei või olla isikud, kes on sama tarbijate kooperatiivi juhatuse liikmetega lähedalt sugulased, ega ka sama tarbijate kooperatiivi palgalised töötajad.

V. Tarbijate kooperatiivi varad.

47. Tarbijate kooperatiivi omavarade allikaiks on:

- a) tarbijate kooperatiivi liikmete sisseastemaksud;
- b) osamaksud;
- c) kasu majanduslikust tegevusest;
- d) muud varad, mis on saadud tagastamisele mittekuuluvast korras.

48. Kooperatiivi oma varad jagunevad järgmisiks fondideks:

- a) põhifond;
- b) osamaksude-fond;
- c) erifondid.

49. Põhifondi arvatakse:

- a) sisseastemaksud;
- b) mahaarvamised kasust kindlaks määratud ulatuses (§ 54 punkt „f“);
- c) muud tagastamata iseloomuga sissetulekud.

50. Osamaksude-fond koosneb liikmete osamaksudest.

51. Tarbijate kooperatiivi erifondid moodustatakse Tsentrosojuzi poolt antud juhistes kindlaks määratud otstarveteks ning korras.

52. Tarbijate kooperatiiv kasutab krediiti Riigipangas ja Kaubanduspangas seaduses ettenähtud korras.

VI. Kasud ja kahjud.

53. Tarbijate kooperatiivi iga-aastase aastaaruande ja bilansi kinnitamisel liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) teostab tarbijate kooperatiivi kasu jaotuse.

54. Pärast tulumaksu mahaarvamist jaotatakse kasu liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt järgmiselt:

- a) liikmeile osakasuks nende osamaksudelt üldkoosoleku (volinike koosoleku) poolt kindlaksmääratud ulatuses, kuid mitte üle 20% kasust;
- b) oma liidule — tarbijate kooperatiive varustavate ettevõtete organiseerimiseks ja sisustamiseks (laod, baasid, pagaritööstused jm.) ning auto-transporti soetamiseks;
- c) lasteaedade, sõimede, punaste nurkade organiseerimiseks ja muudeks kultuurelu üritusiks liikmete jaoks;
- d) tarbijate kooperatiivi kaadrite ettevalmistamiseks;
- e) preemiaiks tarbijate kooperatiivi parimaile töötajale;
- f) ülejäänud osa kasust, kuid mitte alla 50%, läheb põhifondi.

55. Kahjud aastaaruande järgi kaetakse tarbijate kooperatiivi põhifondist.

56. Juhul, kui tarbijate kooperatiivi põhifondist ei jätku aastaaruande järgi ilmnenu kahjude katmiseks, võib kahjude ülejäänud osa katmiseks tarvitada osamaksud-fondi.

57. Liikmete üldkoosolek (volinike koosolek) määrab kindlaks nii osamaksud kui ka põhifondi uuendamise korra ja tähtajad, juhul, kui aastaaruande järgi ilmnenu kahjud kaetakse nende fondide arvel.

VII. Tarbijate kooperatiivi tegevuse likvideerimine.

58. Tarbijate kooperatiiv lõpetab oma tegevuse liikmete üldkoosoleku (volinike koosoleku) otsuse kohaselt seaduses ettenähtud korras.

Постановление

Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР

об организации Потребительской кооперации в Эстонской ССР.

Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР постановляет:

1. Организовать на базе Эстонского Центрального Товарищества Кооперативов Эстонский Союз Потребительских Обществ с центром в гор. Таллине.

2. Организовать следующие уездные союзы потребительских обществ, путем объединения в них сельпо, горпо, рабочих кооперативов на территории уезда:

- a) Уездный Союз потребительских обществ Харьюма, куда относятся и потребительские общества г. Таллина, с центром в г. Таллине;
- б) Уездный Союз потребительских обществ Тартума, куда относятся и потребительские общества г. Тарту, с центром в г. Тарту;
- в) Уездный Союз потребительских обществ Вильяндима с центром в г. Вильянди;
- г) Уездный Союз потребительских обществ Вырума с центром в г. Выру;
- д) Уездный Союз потребительских обществ Вирума, куда относятся и потребительские общества г. Нарвы, с центром в г. Раквере;
- е) Уездный Союз потребительских обществ Лянема с центром в г. Хапсалу;
- ж) Уездный Союз потребительских обществ Саарема с центром в г. Курессааре;

- з) Уездный Союз потребительских обществ Ярвама с центром в г. Пайде;
- и) Уездный Союз потребительских обществ Валгама с центром в г. Валга;
- к) Уездный Союз потребительских обществ Пярнума, куда относятся и потребительские общества г. Пярну, с центром в г. Пярну;
- л) Уездный Союз потребительских обществ Петсерима с центром в г. Петсери.

3. Предложить Уездным Исполкомам впредь до выборов правлений уездных союзов потребительских обществ создать временные организационные бюро уездных союзов потребительских обществ в составе 3-х человек — председатель Оргбюро Уездного Союза потребительских обществ, член Оргбюро, ведающий торговой работой, член Оргбюро, ведающий сельскохозяйственными заготовками.

4. Обязать Правление Эстонского Центрального Товарищества Кооперативов передать соответствующим Оргбюро Уездных Союзов потребительской кооперации свои оптовые базы в г. г. Тарту, Вильянди, Выру, Раквере, Нарва, Хапсалу, Курессааре, Пайде, Валга, Пярну, Абья и Ийгева для организации универсальных торговых баз.

5. Назначить выборы правлений и ревизионных комиссий потребительских обществ, уездных союзов на собраниях пайщиков или уполномоченных в период:

- а) потребительских обществ с 20 февраля по 20 марта,
- б) уездных союзов потребительской кооперации с 20 марта по 1-ое апреля.

Выборы Правления Республиканского Союза потребительских обществ назначить на 3 апреля.

Выборы правлений кооперативных организаций провести на основе типового устава потребительского общества.

Утвердить типовой устав потребительского общества, составленный соответственно Постановлению СНК СССР и ЦК ВКП(б) от 15-го января 1941 г. № 99 Об организации потребительской кооперации в Литовской, Латвийской и Эстонской ССР и соответственно типовому уставу, утвержденному Постановлением СНК СССР и ЦК ВКП(б) от 25-го января 1939 г. № 137 О работе потребительской кооперации.

6. Обязать Народного Комиссара Торговли тов. Аллика и председателя правления ЭТК тов. Винтер представить к 22-му февраля на утверждение в Совнарком избирательные материалы по выборам правлений и ревизионных комиссий кооперативных организаций.

7. Сохранить в городах Эстонской ССР деятельность существующей торговой сети потребительской кооперации, наряду с вновь организуемыми предприятиями государственной торговли (Торгами).

8. Разрешить потребительской кооперации производить заготовку всех видов сельскохозяйственной продукции, сырья и утиля, ловлю, заготовку, переработку рыбы и содержание необходимых подсобных предприятий.

9. Возложить на потребительскую кооперацию продажу минеральных удобрений, кормов, сельскохозяйственных машин и инвентаря, нефтепродуктов и угля.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 15 февраля 1941 г. № 232.

Приложение
к постановлению СНК Эстонской ССР
от 15 февраля 1941 г. № 232.

Типовой устав потребительского общества.

I. Общие положения.

1. Граждане, проживающие в добровольно
(город, волость, уезд)
объединяются в потребительское общество, чтобы общими силами и средствами организовать „советскую торговлю без капиталистов — малых и больших, торговлю без спекулянтов — малых и больших“ (Сталин).

Потребительское общество ставит своей задачей удовлетворять растущий спрос трудящихся на нужные им товары и тем самым способствовать росту социалистического хозяйства.

2. Для осуществления указанных задач потребительское общество открывает торговли, киоски и лавки-передвижки, организует развозку и разноску для продажи потребителям промышленных и продовольственных товаров; производит, на основе изучения спроса, закупку товаров у своего союза и других государственных и кооперативных организаций; ведет заготовку сельскохозяйственных продуктов, сырья и кустарных изделий по государственным заданиям, по поручению и по договором со своим союзом и с прочими организациями; организует в этих целях пункты по приемке, сортировке и хранению заготовленной продукции, а также предприятия по их переработке; организует для нужд своих потребителей рестораны, чайные, столовые, пекарни и другие производственные предприятия (квасоварни, производство мороженого, колбасные и пр.).

3. Потребительское общество ведет свою работу на основе хозяйственного расчета и строгого соблюдения цен, установленных государством. Вся работа потребительского общества строится на основе плана, составленного в соответствии с заданиями уездного потребсоюза и утвержденного общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных). Учет и отчетность в потребительском обществе ведутся по формам и в порядке, установленным Центросоюзом.

4. Потребительское общество пользуется правами юридического лица и имеет право в установленном законом порядке приобретать и отчуждать имущество, строить и оборудовать магазины, лавки, склады и прочие предприятия, приобретать транспортные средства, заключать договоры, выдавать доверенности, искать и отвечать в судебных органах.

5. Потребительское общество входит членом в союз
потребительских обществ.

6. Правление потребительского общества находится в

7. Потребительское общество имеет печать с указанием своего наименования.

II. О членстве.

8. Членами потребительского общества могут быть все граждане обоего пола, достигшие 16-летнего возраста, за исключением лиц, лишенных избирательных прав.

9. Каждый гражданин, желающий вступить в члены потребительского общества, после ознакомления с уставом, подает правлению заявление о принятии его в члены потребительского общества.

10. Прием в члены потребительского общества производится общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных), которое утверждает внесенные правлением списки новых членов.

11. Каждый вступающий в члены потребительского общества уплачивает вступительный взнос в размере 3 рублей и паевой взнос в размере рублей (установленный общим собранием пайщиков или собранием уполномоченных, но не ниже 25 рублей).

12. Для членов семьи пайщика, не имеющих самостоятельного заработка, размер паевого взноса устанавливается в руб. (одна четвертая часть установленного в статье 11 размера паевого взноса).

13. Каждому члену потребительского общества при вступлении выдается членская книжка.

14. Вновь вступающим членам может быть предоставлена, по решению правления потребительского общества, рассрочка в уплате паевого взноса на срок не свыше 3 лет.

15. Каждый член потребительского общества обязуется строго беречь и охранять кооперативное имущество, активно участвовать в работе потребительского общества, помогать его правлению и ревизионной комиссии и содействовать общему улучшению и укреплению кооперативного хозяйства.

16. Каждый член потребительского общества имеет право:

- а) участвовать с решающим голосом на общем собрании пайщиков для обсуждения всех вопросов деятельности потребительского общества;
- б) выбирать и быть избранным в правление и ревизионную комиссию, а также в состав уполномоченных потребительского общества и своего союза;
- в) вносить через правление потребительского общества на обсуждение общего собрания пайщиков вопросы, направление к улучшению деятельности потребительского общества (не позже, чем за 3 дня до собрания);
- г) требовать созыва внеочередного общего собрания пайщиков (собрание уполномоченных);
- д) использовать культурно-просветительные и культурно-бытовые мероприятия потребительского общества (кино, красные уголки, детские ясли и т. д.);

- е) получать установленные общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных) начисления на паевые взносы (пункт „а“ статьи 54-й);
- ж) пользоваться преимущественным правом приобретения товаров, по которым общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных) установлено преимущество пайщиков перед нечленами потребительского общества.

17. Каждый член потребительского общества несет ответственность по обязательствам потребительского общества в пределах уставного пая (статьи 11 и 12).

18. Передача паевых взносов не допускается. В случае смерти члена потребительского общества, его паевой взнос переходит к членам семьи в порядке, установленном законом о наследовании.

При перемене места жительства члена потребительского общества его пай переводится правлением потребительского общества по новому месту жительства.

Паевой взнос члена потребительского общества не может быть обращен на погашение его долга, за исключением тех случаев, когда это производится по решению суда.

19. Каждый член потребительского общества обязан подчиняться уставу потребительского общества и решениям общего собрания пайщиков (собрания уполномоченных).

20. В отношении членов потребительского общества, нарушающих устав потребительского общества и решения общего собрания, применяются меры общественного воздействия (предупреждение, общественное порицание). К членам потребительского общества не исправившимся после применения к ним мер общественного воздействия и продолжающим нарушать устав и решения общего собрания, может быть применено, как крайняя мера, исключение из членов потребительского общества.

Исключение из членов потребительского общества может быть произведено только по решению общего собрания пайщиков (собрания уполномоченных), на котором присутствует не менее $\frac{3}{4}$ общего числа пайщиков (уполномоченных). В протоколе общего собрания пайщиков (уполномоченных) обязательно указывается число членов потребительского общества, присутствовавших на собрании, и число голосовавших за исключение.

Каждый член потребительского общества имеет право обжаловать решение об его исключении в вышестоящий союз потребительских обществ. Жалобы об исключении разрешаются этим союзом обязательно в присутствии жалобщика и председателя правления потребительского общества.

Безусловно исключаются из числа членов потребительского общества те его члены, которые покупают товары не для своих нужд, а для спекуляции.

21. Член потребительского общества имеет право выйти из потребительского общества. При выходе паевой взнос подлежит возврату в трехмесячный срок после рассмотрения и утверждения общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных) годового отчета потребительского общества за тот год, в течение которого пайщик подал заявление о выходе.

III. Управление делами потребительского общества.

А. Общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных).

22. Высшим органом управления [потребительского] общества является общее собрание пайщиков.

В потребительском обществе, обслуживающем население нескольких пунктов, а также в крупных по числу пайщиков потребительских обществах, где созыв общего собрания пайщиков затруднителен, общее собрание пайщиков может быть с разрешения уездпотребсоюза заменено собранием уполномоченных.

Выборы уполномоченных производятся открытым голосованием по отдельным населенным пунктам (или по частям населенного пункта) на общих участковых собраниях членов потребительского общества сроком на 1 год.

Выборы производятся, исходя из нормы, обеспечивающей участие в собрании уполномоченных не менее 100 человек. Норма для выборов уполномоченных устанавливается вышестоящей кооперативной организацией.

23. Общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных):

- а) принимает устав, изменения и дополнения к нему, а также решает вопрос о слиянии и разделении потребительского общества;
- б) избирает закрытым (тайным) голосованием сроком на 2 года членов правления потребительского общества и председателя правления, а также членов и председателя ревизионной комиссии;
- в) утверждает наказ (инструкцию) правлению, в котором устанавливаются основные мероприятия по улучшению работы потребительского общества;
- г) утверждает прием в члены потребительского общества (статья 10) и решает вопрос об исключении членов потребительского общества (статья 20);
- д) рассматривает и утверждает квартальные и годовые хозяйственные планы и сметы доходов и расходов, планы строительства и капитального ремонта, а также вопросы о приобретении и продаже строений и других видов основных средств;
- е) решает вопросы об открытии новых и закрытии существующих торговых и других предприятий;
- ж) рассматривает и утверждает квартальные и годовые отчеты потребительского общества и заключение по ним ревизионной комиссии;
- з) дает оценку работы правления и ревизионной комиссии;
- и) утверждает распределение прибыли и порядок покрытия убытка (раздел VI);
- к) рассматривает жалобы на неправильные действия правления и ревизионной комиссии и выносит по этим жалобам решения;
- л) решает вопрос о привлечении к ответственности выборных лиц потребительского общества за упущения в работе и за нарушения устава;

- м) досрочно лишает полномочий за плохую работу правление и ревизионную комиссию в целом или отдельных членов правления и ревизионной комиссии;
- н) утверждает премии председателю и членам правления потребительского общества и ревизионной комиссии, а также отдельным работникам потребительского общества за хорошую работу;
- о) утверждает состав лавочных комиссий.

24. Общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) созывается правлением не реже, чем один раз в квартал.

25. Правление обязано созывать общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) также по требованию:

- а) не менее, чем $\frac{1}{10}$ части пайщиков потребительского общества (уполномоченных);
- б) ревизионной комиссии;
- в) правления вышестоящей кооперативной организации.

26. Правление обязано созвать общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) не позже, чем через 15 дней по получении требования, указанного в статье 25. В случае нарушения правлением этого срока, общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) созывается уездпотребсоюзом.

27. Общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) действительно при наличии не менее $\frac{2}{3}$ числа членов потребительского общества (уполномоченных).

Для решения вопроса об изменении и дополнении устава, исключении из числа членов потребительского общества, для выборов правления и ревизионной комиссии, а также для распределения прибылей или покрытия убытков требуется участие в собрании не менее $\frac{3}{4}$ числа членов потребительского общества (уполномоченных).

28. Решения общего собрания пайщиков (собрания уполномоченных) принимаются простым большинством голосов.

29. Президиум собрания избирается открытым голосованием.

Решения собрания записываются в протокол. Протокол подписывается президиумом собрания.

Протокол вместе со списком явившихся на собрание хранится в делах правления потребительского общества.

Б. Правление потребительского общества.

30. Для управления делами потребительского общества общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) избирает сроком на 2 года правление в составе 5—7 человек, в том числе председателя правления (пункт „б“ 23-ей статьи).

31. Правление потребительского общества является исполнительным органом потребительского общества, проводит в жизнь все решения общего собрания пайщиков (собрания уполномоченных) и отвечает перед ним и перед вышестоящими кооперативными организациями за всю работу потребительского общества.

Правление работает на основе наказа (инструкции), утвержденного общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных).

32. Правление заключает договоры, выдает обязательства и доверенности от имени и по делам потребительского общества, хранит имущество и ценности, принадлежащие потребительскому обществу и выполняет прочие обязанности, предусмотренные уставом потребительского общества и наказом (инструкцией).

33. Председатель правления обязан собирать правление не реже двух раз в месяц.

Решения правления записываются в книгу протоколов.

Протоколы правления подписываются председателем и всеми членами правления, присутствовавшими на заседании. Член правления, несогласной с тем или иным решением правления, имеет право записывать в протокол свое особое мнение.

34. Заседания правления открыты для всех членов потребительского общества.

35. Прием и увольнение служащих потребительского общества производится председателем правления с последующим утверждением на заседании правления. Заведующие лавками принимаются и увольняются правлением с последующим утверждением общего собрания пайщиков (собрания уполномоченных).

36. Все денежные документы и обязательства, выданные потребительским обществом (договоры, доверенности и т.д.), действительны лишь при подписи председателя правления и бухгалтера (счетовода) потребительского общества.

37. В случае длительного отсутствия председателя правления (болезнь, отпуск, длительная командировка) право подписи денежных документов и обязательств возлагается на заместителя председателя правления потребительского общества, что должно быть оформлено специальным решением правления потребительского общества.

38. Все расходы, вытекающие из деятельности потребительского общества, производятся согласно сметы доходов и расходов, утвержденной общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных).

39. Правление потребительского общества несет ответственность за сохранность доверенного ему имущества потребительского общества, а также за целесообразность и закономерность своих действий и распоряжений.

IV. Ревизионная комиссия.

40. Для проверки деятельности правления потребительского общества общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) избирает сроком на 2 года ревизионную комиссию в составе 3—5 человек, в том числе председателя ревизионной комиссии. В своей деятельности ревизионная комиссия подотчетна общему собранию пайщиков (собранию уполномоченных).

41. Ревизионная комиссия проверяет всю хозяйственную и финансовую деятельность правления потребительского общества, а также производит ревизии всех предприятий потребительского общества, согласно утвержденным Центросоюзом предписаниям.

42. Члены ревизионной комиссии участвуют на заседаниях правления потребительского общества с правом совещательного голоса.

43. Заседания ревизионной комиссии созываются ее председателем не реже 1 раза в месяц.

44. Решения ревизионной комиссии, заносятся в книгу протоколов ревизионной комиссии и сообщаются правлению потребительского общества и правлению уездпотребсоюза.

Если правление потребительского общества не обсудит постановление ревизионной комиссии в течение 10 дней со дня его поступления, оно считается обязательным для выполнения.

Член ревизионной комиссии, несогласный с тем или иным решением ревизионной комиссии, имеет право записать в протокол свое особое мнение.

45. При обнаружении ревизионной комиссией в работе правления потребительского общества злоупотреблений, ревизионная комиссия должна потребовать от правления созыва чрезвычайного общего собрания членов потребительского общества (статьи 25 и 26) и немедленно поставить об этом в известность правление уездпотребсоюза.

46. Не могут быть членами ревизионной комиссии лица, являющиеся близкими родственниками членов правления потребительского общества, а также наемные работники данного потребительского общества.

V. Средства потребительского общества.

47. Источниками собственных средств потребительского общества являются:

- а) вступительные взносы членов потребительского общества;
- б) паевые взносы;
- в) прибыль от хозяйственной деятельности;
- г) прочие средства, поступившие в безвозвратном порядке.

48. Собственные средства потребительского общества подразделяются на следующие фонды:

- а) основной;
- б) паевой;
- в) специальные.

49. На основной фонд зачисляются:

- а) вступительные взносы;
- б) отчисления от прибыли в установленном размере (пункт „е“ статьи 54-й);
- в) прочие поступления безвозвратного характера.

50. Паевой фонд составляется из паевых взносов членов потребительского общества.

51. Специальные фонды потребительского общества образуются на цели и в порядке, указанном инструкциями Центросоюза.

52. Потребительское общество пользуется кредитом в Госбанке и Торгбанке в установленном законом порядке.

VI. Прибыли и убытки.

53. Ежегодно при утверждении годового отчета и баланса потребительского общества общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) производит распределение прибыли потребительского общества.

54. За отчислением подоходного налога, прибыль распределяется общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных) следующим образом:

- а) на выдачу членам потребительского общества начислений на их взносы в размере, установленном общим собранием пайщиков (собранием уполномоченных), но не свыше 20% прибыли;
- б) на отчисления своему союзу — на организацию и оборудование предприятий, обслуживающих потребительское общество (складов, баз, пекарен и т. д.) и на приобретение автотранспорта;
- в) на организацию детских площадок, яслей, красных уголков и проведение других культурно-бытовых мероприятий для членов потребительского общества;
- г) на подготовку кадров потребительского общества;
- д) на премии лучшим работникам потребительского общества;
- е) оставшая часть прибыли, но не ниже 50%, поступает в основной фонд.

55. Убытки по годовому отчету покрываются из средств основного фонда потребительского общества.

56. В случае недостаточности основного фонда потребительского общества для покрытия оказавшихся по годовому отчету убытков, на покрытие оставшейся части убытков могут быть обращены средства паевого фонда.

57. Общее собрание пайщиков (собрание уполномоченных) устанавливает порядок и сроки восстановления как паевого, так и основного фонда потребительского общества, в случае покрытия за счет этих фондов убытков, оказавшихся по годовому отчету.

VII. Прекращение деятельности потребительского общества.

58. Потребительское общество прекращает свою деятельность по постановлению общего собрания пайщиков (собрания уполномоченных) в установленном законом порядке.

297. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r u s

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures Hindade Komisjoni asutamise kohta.

1. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde asutatakse Hindade Komisjon.

2. Hindade Komisjon koosneb esimehest Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe määramisel, Riikliku Plaanikomisjoni esindajast Riikliku Plaanikomisjoni Esimehe määramisel ja Kaubanduse, Kergetööstuse, Kohaliku Tööstuse, Rahanduse ja Põllutöö Rahvakomissariaatide esindajaist, igast ühest 1 esindaja vastava Rahvakomissari määramisel.

3. Hindade Komisjoni ülesandeks on ette valmistada ja teha esitisi Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule selle otsustamisele kuuluvate kaubahindade, samuti kaubandusele antavate juurdehindluste ja hinnaalanduste protsendimäärade kohta

rahvakomissaride poolt esitatavate kavade alusel, samuti rahvakomissariaatide vahel tekkivate lahkarmuste lahendamine tähendatud ettepanekute alal.

4. Hindade määramise ettepanek esitatakse Hindade Komisjonile vastava ala Rahvakomissari poolt ühes Kaubanduse Rahvakomissariaadi seisukohaga.

Ettepanekule lisandatakse ettepaneku tegija poolt üksikasjalik kalkulatsioon.

5. Kalkulatsioonidega ja ettepanekutega esinenud asutiste juhatajad vastutavad kalkulatsioonide ja ettepanekute tõepärasuse ja ratsionaalsuse eest.

6. Hindade Komisjon kontrollib esitatud kalkulatsioone ja ettepanekuid, ühtlustab neid Liidu hindadega ja Eesti NSV üldise hinnapoliitikaga. Hindade Komisjon on õigustatud võtma ette muudatusi Rahvakomissaride ettepanekutes.

7. Hindade Komisjonis otsustatakse küsimused lihthäälteenamusega.

Häälte poolnemisel otsustab Hindade Komisjoni esimehe hääl.

8. Hindade Komisjoni otsus esitatakse Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks.

Igal komisjoni liikmel on õigus nõuda, et ühes komisjoni otsusega esitatakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule tema eriseisukoht.

9. Hindade Komisjoni esimehel on Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe nõusolekul õigus vajaduse korral nõuda rahvakomissariaatidelt asjatundlikke abijõude kalkulatsioonide läbivaatamiseks.

Kalkulatsioonide läbivaatamine ja komisjoni asjaajamise teostamine toimub Hindade Komisjoni esimehe juhtimisel ning järelevalvel.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 15. veebruaril 1941. Nr. 243.

Постановление Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об учреждении при СНК Эстонской ССР Комиссии Цен.

1. При СНК Эстонской ССР учреждается Комиссия Цен.

2. В состав Комиссии Цен входят председатель, назначаемый Председателем СНК Эстонской ССР, Представитель Государственной Плановой Комиссии, назначаемый Председателем Государственной Плановой Комиссии, и представители Наркоматов Торговли, Легкой Промышленности, Местной Промышленности, Финансов и Земледелия, по 1 представителю от каждого, по назначению соответствующего наркома.

3. Заданием Комиссии Цен является готовить и делать представления Совету Народных Комиссаров Эстонской ССР о подлежащих его решению ценах на товары, а также о процентных ставках накидок и скидок, предоставляемых торговле на основании проектов представляемых наркомами, равно как и разрешение разногласий, возникающих между наркоматами в отношении означенных предложений.

4. Предложение о назначении цен представляется Комиссии Цен соответствующим наркомом, вместе с заключением Наркома Торговли.

К предложению присоединяется представившим его детальная калькуляция.

5. Заведующие учреждений, представившие калькуляции и предложения, отвечают за их правильность и рациональность.

6. Комиссия Цен проверяет представленные калькуляции и предложения, согласует их с Союзными ценами и с общей политикой цен Эстонской ССР. Комиссии Цен предоставляется право делать изменения в предложениях наркомов.

7. Комиссия Цен решает вопросы простым большинством голосов. При разделе голосов решающим является голос председателя Комиссии Цен.

8. Решение Комиссии Цен представляется на утверждение в Совет Народных Комиссаров.

Каждый член комиссии вправе требовать, чтобы вместе с решением комиссии было представлено СНК Эстонской ССР его особое мнение.

9. Председатель Комиссии Цен имеет право, с согласия Председателя СНК Эстонской ССР, требовать, в случае необходимости, от наркоматов специальных добавочных сотрудников для просмотра калькуляций.

Просмотр калькуляций и делопроизводство комиссии осуществляется под руководством Председателя Комиссии Цен и под его надзором.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 15 февраля 1941 г. № 243.

298. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus

Tööstusliku kutseoskuse seaduse kehtetuks tunnustamise kohta.

Kuna kutseoskuse omandamine on reguleeritud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega Kutseoskuse Korraldamise Keskuse asutamise kohta (ENSV Teataja 1941, 8, 96), Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

Tunnustada kehtetuks Tööstusliku kutseoskuse seadus (RT 1939, 32, 238), arvates 1. märtsist 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 17. veebruaril 1941. Nr. 251.

Постановление

Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР

о признании недействительным Закона о промышленной квалификации.

В виду того, что приобретение квалификации урегулировано Постановлением Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об учреждении Центра Профессиональной Квалификации (В ЭССР 1941, 8, 96), Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР постановляет:

Признать недействительным Закон о промышленной квалификации (ГВ 1939, 32, 238), считая с 1 марта 1941 г.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 17 февраля 1941 г. № 251.

**299. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
m ä ä r u s
naistöötajate eelistamise kohta mõnedel töödel.**

I.

ENSV Konstitutsiooni § 94 ütleb, et naisele antakse ENSV-s mehega võrdsed õigused kõigil majandusliku, riikliku, kultuurilise ja ühiskondlik-poliitilise elu aladel.

Üheks põhiliseks nende õiguste aluseks on naise rakendamine tööprotsessi. Praegu meie tööstus laieneb vahetpidamata seninägemata tempos nii, et on karta suurt tööjõudude puudust, aga samal ajal üldise tööliste puuduse juures mõnel pool naistööjõud ei leia tööd. Seepärast tulevad rakendada kõik naistööjõud töödele, mis nende jõukohased, ja meestööjõud suunata nendele töödele, kus naistööjõu rakendamine ei ole otstarbekohane.

Eeltooduga arvestades Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab keh-tima panna järgneva nimistu tööde kohta, milledele naistööjõu rakendus on eelis-tatav:

1. Kantselei- ja kontoritööd.
2. Uksehoidjad, käskjalad, valvurid, riidehoidjad.
3. Töötajad koristamis- ja puhastamistöodel.
4. Müüjad kauplustes ja kioskites.
5. Kokad, kelderid, ettekandjad, võorastemajateenijad.
6. Saunateenijad.
7. Kino- ja teatriteenijad.
8. Telefonistid, telegrafistid ja raadiotelegrafistid.
9. Kirjakandjad.
10. Trammi- ja omnibusekonduktorid.
11. Joonestajad, kopeerijad.
12. Segutegijad, klaasimise ja maalritöödel töötajad ehitustööstuses.
13. Töötajad kummitööstuses, välja arvatud töötamine kummivaltside, vulka-niseerimise katelde ja presside juures.
14. Töötajad tubakatööstuses.
15. Töötajad kompveki- ja šokolaaditööstuses.
16. Töötajad naisriietuse ja pesuõmblustöödel.
17. Töötajad trükitööstuses ja köitekodades, välja arvatud töötamine trüki-masinateel.
18. Töötajad turba kokkukandmisel, kuivatamisel, ladumisel.
19. Tekstiiltööstuses: ketrajad, kerijad, kudujad, kraasijad, apreterijad, poo-lijad, nõelujad, käärijad, haspeldajad, säärijad, korrutajad, noppijad, heietajad, sor-teerijad, niidepanijad ja läbitõmbajad, šlihtijad ja linatöölised.

20. Põlevkivitööstuses: töötajad õlimasinatel, lõhkeainete troppide valmistamisel, pumpade järelevalvel, kivilaadimisel laost vagunitesse, kivisorteerimisel ja bensiniivabriku aparaatide juures.
21. Töötajad konservitööstustes.
22. Töötajad nõöri- ja võrgutööstuses.
23. Töötajad vilditööstuses.
24. Töötajad veinide ja karastavate jookide tööstuses.
25. Töötajad karbitööstuses.
26. Kunstsarvetööstuses: kaseiniikuivatajad, massisegajad-värvijad.
27. Klaasitööstuses: kandjad, lihvijad, lõikajad, puhastajad, pesijad.
28. Nahatööstuses: saapavabrikutes — pealsetööde tegijad ja masinatel töötajad; parkimistehastes — naha viimistlemise töödel töötajad.
29. Majahoidjad.
30. Laternasüütajad.
31. Roopaseadjad ja vagunisajaad raudteel.
32. Aiatöölised.
33. Kergete esemete pakkijad ja etikeerijad kõikides tööstustes.

II.

1. Kõikidel riiklikel asutistel ja ettevõttele tuleb uute tööliste ja õpilaste töölevõtmisel edaspidi võtta nimistus (I osa) loetletud töödele eeskätt naisi.
2. Nimistus nimetamata tööaladel tuleb ettevõtete ja asutiste juhatajatel töölevõtmisel eelistada naisi neil töödel, kus nad võivad töötada ühevõrdselt meestega.
3. Kui nimistus on toodud kogu tööharus töötajad, siis naistöölise eelistamise nõue ei käi tööde kohta, kus on tarvis suurt füüsilist jõudu, nagu raskuste tõstmine jne.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 18. veebruaril 1941. Nr. 259.

Постановление

Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР об оказании предпочтения женскому труду на некоторых работах.

I.

Статья 94 Конституции ЭССР говорит, что женщине в ЭССР предоставляются равные права с мужчиной во всех областях хозяйственной, государственной, культурной и общественно-политической жизни.

Одной из фундаментальных основ этих прав является привлечение женщины к процессу работы. Сейчас наша промышленность непрерывно расширяется невыданным доселе темпом, так что приходится опасаться крупного недостатка в рабочей силе, однако, одновременно с этим, при общем недостатке рабочих, женщины в некоторых местах не находят работы. Вследствие этого надлежит всех женских работников ставить на посильную для них работу, а мужчин направлять на такие работы, где применение женского труда является нецелесообразным.

Принимая во внимание вышеприведенное, Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР постановляет ввести следующий список работ, на которые предпочитается ставить женских работников:

1. Канцелярские и конторские работы.
2. Швейцары, рассыльные, сторожа, гардеробщики.
3. Работники по уборке и чистке.
4. Продавцы в торговлях и ларьках.
5. Повара, официанты, обслуживающий персонал в столовых и кафе, работники в гостиницах.
6. Служащие в банях.
7. Служащие в кино и театрах.
8. Телефонисты, телеграфисты и радиотелеграфисты.
9. Почтальоны.
10. Кондуктора автобусов и трамваев.
11. Чертежники, копировальщики.
12. Мешальщики, работники по остеклению и малярным работам на строительстве.
13. Работники резинового производства, за исключением работ при резиновых вальцах, вулканизационных котлах и прессах.
14. Работники табачного производства.
15. Работники конфектного и шоколадного производства.
16. Работники по шитью женского платья и белошвейки.
17. Работники печатного и переплетного производства, за исключением работ на печатных машинах.
18. Работники по уборке, сушке и штабелеванию торфа.
19. В текстильном производстве: прядильщики, перемочики пряжи, ткачи, чесальщики, апретурщики, катушечники, штопальщики, сновальщики, мотальщики, стригальщики, крутильщики, щипальщики, лентовщики, сортировщики, продевальщики и протягивальщики ниток, шлихтовальщики и работающие по льну.
20. В горюче-сланцевом производстве: работающие на маслогонных машинах, при изготовлении взрывчатых патронов, по наблюдению за насосами, при погрузке сланца из склада в вагоны, по сортировке сланца и при аппаратах бензиновой фабрики.
21. Работники консервного производства.
22. Работники по производству веревок и сетей.
23. Работники войлочного производства.
24. Работники по производству вин и прохладительных напитков.
25. Работники картонажного производства.
26. В производстве искусственного рога: сушильщики казеина, мешальщики и красильщики массы.
27. В стекольном производстве: подносчики, шлифовальщики, резчики, чистильщики, мойщики.
28. В кожевенном производстве: на сапожных фабриках — заготовщики и работающие на машинах; на дубильных заводах — работающие по отделке кожи.
29. Дворники.
30. Фонарщики.
31. Стрелочники и вагоновожатые на железной дороге.
32. Работники в садах-огородах.
33. Упаковщики легких предметов и этикетировщики во всех производствах.

II.

1. Всем государственным учреждениям и предприятиям надлежит при найме новых рабочих и учеников на перечисленные в списке (часть I) работы впредь женщин ставить в первую очередь.

2. По неозначенным в списке отраслям труда, заведующим предприятиями и учреждениями при взятии на работу надлежит предпочитать женщин на таких работах, где они смогут работать наравне с мужчинами.

3. Если в списке приведены все работники данной отрасли труда, требование об оказании предпочтения работницам не распространяется на работы, где требуется большая физическая сила, как-то поднятие тяжестей и т. д.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров
Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 18 февраля 1941 г. № 259.

300. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

määrus

maakondade ja linnade plaanikomisjonide organiseerimise kohta.

Maakondades ja linnades rahvamajanduse plaanimise korraldamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Organiseerida maakondade ning Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnade täitevkomiteede juurde plaanikomisjonid, kes tegutsevad täitevkomiteede osakondade õigustega.

2. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud maakondade ja linnade plaanikomisjonide põhimäärus.

3. Panna plaanikomisjoni esimeeste ülesanded täitevkomiteede esimeeste asetäitjatele, kohustades neid hiljemalt 10. märtsiks 1941 organiseerima maakondade ja linnade plaanikomisjonid, esitama kinnitamiseks plaanikomisjoni liikmed maakondade ja linnade täitevkomiteedele ning komplekteerima maakondade ja linnade plaanikomisjonide ametkond kooskõlas kinnitatud koosseisudele.

4. Panna ette Eesti NSV Riiklikule Plaanikomisjonile teostada hiljemalt 1. märtsiks 1941 nõupidamine maakondade ja linnade plaanikomisjonide esimeestega organiseerimise küsimuste ja maakondade ja linnade aasta- ning kvartaaliplaanide koostamise üle.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 21. veebruaril 1941. Nr. 294.

L i s a

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
21. veebruari 1941 määruse nr. 294 juurde.

Maakondade ja linnade plaanikomisjonide põhimäärus.

1. Maakondade ja linnade plaanikomisjonid tegutsevad täitevkomitee osakondade õigustega.

Maakondade ja linnade plaanikomisjonid alluvad oma tegevuses nii vastava maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele, kui ka ENSV Riiklikule Plaanikomisjonile.

2. Maakondade (linnade) plaanikomisjoni juhiks on plaanikomisjoni esimees.

Maakondade (linnade) plaanikomisjonide liikmed, kogusummas 7—12 inimest, kinnitatakse maakonna (linna) täitevkomitee poolt täitevkomitee osakondade, valdade nõukogude, ettevõtete ja organisatsioonide juhtivatest töötajatest, samuti eriteadlastest, töölistest ja kolhooslastest.

3. Maakonna (linna) plaanikomisjoni aparaat koosneb vastutavaist tööta-jaist, kes kinnitatud vastavalt kindlaksmääratud koosseisudele.

4. Maakondade (linnade) plaanikomisjonide ülesandeks on:

- a) oma täitevkomitee osakondade, samuti kohaliku tähtsusega ettevõtete ja asutiste töö üldine metodoloogiline juhtimine perspektiiv-, aasta- ja kvartaalplaanide koostamise alal;
- b) maakonna (linna) kultuurtegevuse ja majanduse ühtse plaani (perspektiiv-, aasta- ja kvartaali-) koostamine, kaasa arvatud tööstus, põllumajandus ning käsitööstuslikud ja tarbijate kooperatiivid, arvestades seejuures ka vabariiklikus ja liidu alluvuses olevaid ettevõtteid;
- c) kontrollida ja valvata kinnitatud plaanide täitmise käiku, võttes tarvitusele abinõusid, mis kindlustaksid nende plaanide täitmist;
- d) arvamuste avaldamine maakonna (linna) täitevkomiteele maakonna (linna) eelarve projekti, eelarve täitmise aruande, samuti maakonna (linna) organisatsioonide poolt esitatud üksikute abinõude tarvitamise kavade kohta;
- e) tootmisjõudude uurimine ja maakonna (linna) täiendavate ressursside ja reservide väljaselgitamine nende täielikumaks tundmaõppimiseks ja ärakasutamiseks.

5. Maakonna (linna) plaanikomisjonidel on õigus:

- a) saada kõigilt maakonna (linna) täitevkomitee osakondadelt, valdade nõukogudelt ja teistelt kohaliku alluvusega ettevõtetest plaanide projekte, materjale ja andmeid plaani täitmise kohta;
- b) saada maakonna (linna) territooriumil asuvatelt kõigilt organisatsioonidelt, ettevõtetest ja asutistelt, vaatamata nende alluvusele, maakonna (linna) plaanide koostamiseks vajalikke materjale ja andmeid, samuti andmeid plaani täitmise kohta — materjalide alusel, mis on eeltähendatud organisatsioonide poolt esitatud kõrgematele asutistele;
- c) saada maakonna (linna) arvestusinspektuurilt plaani koostamiseks vajalikke statistilisi ja aruande materjale aruande korra kohta kehtivate reeglite ulatuses ja vastavalt Eesti NSV Arvestusvalitsuse juhistele.

6. Maakonna ja linna plaanikomisjonid tõmbavad oma tööle kaasa laia ühiskonda, ära kasutades teaduslike ja teiste asutiste ja ettevõtete materjale.

Постановление
Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР
об организации уездных и городских плановых комиссий.

В целях организации планирования народного хозяйства в уездах и городах, Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР постановляет:

1. Организовать при уездных и Таллинском, Тартуском, Нарвском и Пярнуском городских исполкомах плановые комиссии, действующие на правах отделов исполнительных комитетов.

2. Утвердить положение об уездных и городских плановых комиссиях, приложенное к настоящему постановлению.

3. Возложить на заместителей председателей исполнительных комитетов обязанности председателей плановых комиссий, обязав их не позднее 10 марта 1941 г. организовать уездные и городские плановые комиссии, представить членов комиссии на утверждение уездным и городским исполнительным комитетам, а также укомплектовать штаты уездных и городских плановых комиссий в соответствии с утвержденными штатами.

4. Предложить Госплану Эстонской ССР не позднее 1 марта 1941 г. провести совещание с председателями уездных и городских плановых комиссий по организационным вопросам и составлению годового и квартального планов по уездам и городам.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 21 февраля 1941 г. № 294.

Приложение
к постановлению СНК Эстонской
ССР от 21 февраля 1941 г. № 294.

Положение
об уездных и городских плановых комиссиях.

1. Уездные и городские плановые комиссии действуют на правах отделов исполнительных комитетов.

Уездные и городские плановые комиссии подчиняются в своей деятельности как Совету депутатов трудящихся соответствующего уезда или города и его исполнительному комитету, так и Госплану Эстонской ССР.

2. Во главе уездной (городской) плановой комиссии стоит председатель плановой комиссии.

Члены уездных (городских) плановых комиссий, общим числом от 7 до 12 человек, утверждаются уездным (городским) исполнительным комитетом из руководящих работников отделов исполнительного комитета, волостных советов, предприятий и организаций, а также специалистов, рабочих и колхозников.

3. Аппарат уездных (городских) плановых комиссий состоит из ответственных работников, утвержденных согласно установленных штатов.

4. На уездные (городские) плановые комиссии возлагается:

- а) общее методологическое руководство работой отделов своего исполнительного комитета, а также предприятий и учреждений местного значения по составлению перспективного, годового и квартального планов;
- б) составление единого плана уездного (городского) культурного строительства и хозяйства (перспективного, годового и квартального), включая промышленность, сельское хозяйство, промысловую и потребительскую кооперацию и с учетом предприятий республиканского и союзного подчинения;
- в) контроль и наблюдение за ходом выполнения утвержденных планов с принятием мер, обеспечивающих их выполнение;
- г) дача заключений уездному (городскому) исполнительному комитету по проекту уездного (городского) бюджета, по отчету об выполнении бюджета, а также по проектам отдельных мероприятий, вносимых уездными (городскими) организациями;
- д) изучение производительных сил и выявление дополнительных ресурсов и резервов уезда (города) в целях наиболее полного их освоения и использования.

5. Уездные (городские) плановые комиссии имеют право:

- а) получать от всех отделов уездного (городского) исполнительного комитета, от волостных советов и других предприятий местного подчинения проекты планов, материалы и сведения о выполнении планов;
- б) получить от всех организаций, предприятий и учреждений, находящихся на территории уезда (города), независимо от их подчиненности, материалы и сведения, необходимые для составления уездных (городских) планов, а также сведения о выполнении плана — на основании материалов, представленных означенными организациями в вышестоящие учреждения;
- в) получать от уездной (городской) инспектуры народнохозяйственного учета статистические и отчетные материалы, необходимые для составления плана, в объеме действующих правил о порядке отчетности и в соответствии с указаниями Управления народнохозяйственного учета Эстонской ГСР.

6. Уездные и городские плановые комиссии привлекают к своей работе широкую общественность, пользуясь научными материалами и материалами других учреждений и предприятий.

301. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

autotarvetega kauplevate käitiste Transpordi Peavalitsusele üleandmise kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Anda üle Transpordi Peavalitsusele kogu aktivaga ja passivaga, bilansiga 1. jaanuariks 1941 ja vajaliku personaaliga ning 1941. a. eelarvega ja finantsplaaniga Kaubanduse Rahvakomissariaadile otseselt või kaudselt alluvad autotarvete ärid, alljärgnevalt:

Tallinna Tööstuskaubastu kauplus nr. 116 (end. o.-ü. Tarmo) ühes töökojaga ja endiste Rakvere ja Tartu osakondadega.

Tallinna Tööstuskaubastu kauplus nr. 88 (end. f-ma J. Freybach).

Tallinna Tööstuskaubastu kauplus nr. 169 (end. f-ma A. Ungerson).

Nats. a.-s. „Moto“, Pärnus.

2. Kohustada eeltähendatud käitiste, ettevõtete juhatajaid eraldama nimetatud ettevõtetest kõik autotranspordile mittevajalikud kaubad ja neid üle andma Kaubanduse Rahvakomissariaadile.

3. Kohustada Kaubanduse Rahvakomissariaati eraldama temale alluvates p. 1 mitteleotletud kauplustes olevad autotranspordile vajalikud kaubad ja need üle anda Transpordi Peavalitsusele.

4. Algatus vastuvõtmiseks — üleandmiseks panna Transpordi Peavalitsusele.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 21. veebruaril 1941. Nr. 299.

Постановление

Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР

о передаче Главному Транспортному Управлению предприятий, торгующих автомобильными принадлежностями.

Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР постановляет:

1. Передать в ведение Главного Транспортного Управления предприятия, прямо или косвенно подчиненные Народному Комиссариату Торговли, торгующие автомобильными принадлежностями, со всем активом и пассивом, с балансом на 1 января 1941 г. и с необходимым персоналом, а также со сметой на 1941 г. и финансовым планом нижеследующим образом:

а) Торговлю № 116 Таллинского Промторга (бывш. п./т. „Тармо“) вместе с мастерской и с бывшими Раквереским и Тартуским отделениями.

б) Торговлю № 88 Таллинского Промторга (бывш. ф-а Н. Фрейбах).

в) Торговлю № 169 Таллинского Промторга (бывш. ф-а А. Унгерсон).

г) Национализированное а./о. „Мото“ в Пярну.

2. Обязать заведующих вышеозначенными предприятиями выделить из означенных предприятий товары, не необходимые автотранспорту, и передать их Народному Комиссариату Торговли.

3. Обязать Народный Комиссариат Торговли выделить в подчиненных ему, неозначенных в п. 1, торговлях товары, необходимые автотранспорту, и передать их Главному Транспортному Управлению.

4. Возложить инициативу приема — передачи на Главное Транспортное Управление.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР X. Хаберман.

Таллин, 21 февраля 1941 г. № 299.

**302. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
määrus**

„Tallinna börsi“ likvideerimise kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Asutis „Tallinna börs“ likvideerida.
2. Likvideerimiskomisjoni komplekteerimine ja tema esimehe määramine panna Kaubanduse Rahvakomissarile.
3. Asutise „Tallinna börs“ likvideerimiskomisjonile teha ülesandeks likvideerimise tööd lõpule viia 31. märtsiks 1941 ning samaks tähtajaks vastav aruanne ühes likvideeritava „Tallinna börsi“ varade jaotamise, asjaajamise ja arhiivi üleandmise kavadega esitada kinnitamiseks Kaubanduse Rahvakomissarile.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 24. veebruaril 1941. Nr. 313.

Постановление

**Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР
о ликвидации „Таллинской биржи“.**

Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР постановляет:

1. Ликвидировать учреждение „Таллинская биржа“.
2. Комплектование ликвидационной комиссии и назначение ее председателя возложить на Народного Комиссара Торговли.
3. Поручить ликвидационной комиссии учреждения „Таллинская биржа“ закончить работу по ликвидации к 31 марта 1941 г. и представить к тому же сроку на утверждение Народного Комиссара Торговли соответствующий отчет вместе с проектами раздела имущества и передачи делопроизводства и архива ликвидируемого учреждения „Таллинская биржа“:

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров
Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР X. Хаберман.

Таллин, 24 февраля 1941 г. № 313.

**303. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
määrus**

Eesti Vabariikliku Kommunaalpanga Narva osakonna avamise kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu lubab Narva linnas avada Eesti Vabariikliku Kommunaalpanga Narva osakonna vastavalt Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsusega 19. novembrist 1940 kinnitatud Eesti Vabariikliku Kommunaalpanga põhikirja § 5.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 25. veebruaril 1941. Nr. 315.

**Постановление
Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР
об открытии Нарвского отделения Эстонского Республиканского Коммунального Банка.**

Совет Народных Комиссаров Эстонской ССР разрешает открыть в городе Нарве Нарвское отделение Эстонского Республиканского Коммунального Банка согласно § 5 Устава Эстонского Республиканского Коммунального Банка, утвержденного постановлением Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР от 19 ноября 1940 г.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 25 февраля 1941 г. № 315.

304. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

töötamise kohta pühapäevade ja puhkepäevade eelpäevadel ja öösel.

1. Pühapäevade ja puhkepäevade eelpäevadel tuleb ettevõtetes, asutistes ja majapidamistes töötada samane arv töötunde kui teistel päevadel.

2. Neil juhtudel, kui ettevõtted töötavad kolme vahetusega, on öösisel vahetuse tööaeg 8 tunni asemel 7 tundi ja töötasule iga öösel tehtud tunni eest makstakse juurde $\frac{1}{7}$ päevase tunni töötasust.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 25. veebruaril 1941. Nr. 316.

**Постановление
Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР
о работе накануне воскресных и выходных дней и ночью.**

1. Накануне воскресных и выходных дней надлежит работать в предприятиях, учреждениях и хозяйствах в течение стольких-же рабочих часов как и в другие дни.

2. В тех случаях, когда предприятия работают в три смены, рабочим временем ночной смены является вместо 8 часов 7 часов и к зарплате за каждый час ночной работы приплачивается $\frac{1}{7}$ часовой ставки заработной платы дневной работы.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров
Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 25 февраля 1941 г. № 316.

305. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

NSVL Advokatuuri määrustiku kohaldamisele võtmise ning senise advokatuuri likvideerimise kohta.

1. Võtta kohaldamisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 16. augustil 1939 kinnitatud NSVL Advokatuuri määrustik (LMKK 1939, 49, 394).

2. Senine Advokatuur ühes tema organitega likvideerida arvates 1. märtsist 1941 ning Advokatuuri varad ühes Vannutatud advokatuuri vastastiku abiandmise kassa varadega üle anda Eesti NSV advokaatide kolleegiumile.

3. Määrata, et senisesse advokatuuri kuulunud isikud võivad nendele enne käesoleva määruse avaldamist antud asjades esineda volinikkudena kohtutes ühe kuu jooksul, arvates käesoleva määruse avaldamisest, mis järele neile välja antud volikirjad kaotavad kehtivuse asjaajamiseks kohtutes.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 25. veebruaril 1941. Nr. 319.

L i s a

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
25. veebruari 1941 määruse nr. 319 juurde.

NSVL Advokatuuri määrustik.

I. Üldeskirjad.

1. Elanikele juriidilise abi andmiseks kraides, oblastites, autonoomsetes vabariikides ja liiduvabariikides, kus ei ole jaotust oblastitesse, moodustatakse oblastite, kraide ja vabariikide advokaatide kolleegiumid.

2. Advokaatide kolleegiumide organiseerimist ja nende tegevuse üldjuhtimist teostab NSVL Kohtu Rahvakomissariaat liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide Kohtu Rahvakomissariaatide kaudu ja liiduvabariikide Kohtu RK talituste kaudu oblastite ja kraide töötava rahva saadikute nõukogude juures.

3. Vastavalt NSVL Konstitutsiooni (Põhiseaduse) paragrahvile 111 ja NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse paragrahvile 8 täidavad advokaatide kolleegiumid neile pandud ülesandeid elanikele, asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele juriidilise abi andmise alal järgmiselt:

- a) juriidilise konsultatsiooni (nõuannete, teatiste andmise, seletuste jne.) teel;
- b) kodanike, asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete palvel avalduste, kaebuste ja teiste dokumentide koostamise teel;
- c) advokaatide osavõtu teel kohtuprotsessidest kaebeluste kaitsjatena, kostjate, hagejate ja muude asjast huvitatud isikute huvide esindajatena.

4. Advokaatide kolleegiumidel on juriidilise isiku õigused.

5. Isikutel, kes ei ole advokaatide kolleegiumide liikmed, on advokatuuri alal tegutsemine võimaldatud liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissari loaga, NSVL Kohtu RK juhendis ettenähtud korras.

II. Advokaatide kolleegiumide liikmete vastuvõtmine ja väljaheitmine.

6. Advokaatide kolleegiumi liikmeiks võivad olla isikud:

- a) kel on kõrgem juriidiline haridus;

- b) kes on lõpetanud juriidilise kooli ning kel seejuures on staažiks vähemalt üheaastane praktiline töötamine kohtu, prokuratuuri ja muudes õigusala organites ametite alal, mis tähendatud käesoleva määrustiku § 6 p. c;
- c) kel ei ole juriidilist haridust, kuid kes on töötanud vähemalt kolm aastat kohtunikuna, prokurörina, uurijana või juriskonsuldina.

7. Isikuid, kes on lõpetanud juriidilise kooli, kuid kel ei ole kohtu, prokuratuuri ja muudes õigusala organites praktilise töötamise staaži, võidakse advokaatide kolleegiumidesse vastu võtta staažiloolijaina. Staažiloolijate praktiseerimise tähtaeg ning kord õigusnõuandlates ja töötašu määratakse NSVL Kohtu Rahvakomissariaadi juhendiga.

8. Advokaatide kolleegiumidesse ei või vastu võtta isikuid, kes on kaotanud valimisõigused, on kohtu poolt karistatud või on uurimise ja kohtu all.

9. Advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõttu toimetab advokaatide kolleegiumi presiidium.

Advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõtu avaldused tuleb läbi vaadata hiljemalt ühe kuu jooksul arvates nende saabumisest advokaatide kolleegiumi presiidiumi.

10. Advokaatide kolleegiumist väljaheitmist toimetab advokaatide kolleegiumi presiidium.

Väljaheitmise aluseks võib olla:

- a) kohtuotsusega kindlakstehtud kuriteo toimepanek;
- b) nõukogude advokaadi kutset häbistavate üleastumiste toimepanek;
- c) advokaatide kolleegiumi kodukorra eeskirjade rikkumine.

11. Advokaatide kolleegiumi presiidiumi otsuse peale advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõttust keeldumise või advokaatide kolleegiumist väljaheitmise asjas võib kaevata vastava liiduvabariigi või autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissarile.

Autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissari otsuse peale võib kaevata vastava liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissarile ja liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissari otsuse peale — NSVL Kohtu Rahvakomissarile, kelle otsus on lõplik.

12. NSVL Kohtu Rahvakomissaril ja liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissaril on õigus tagandada kolleegiumi vastuvõetud advokaate.

13. Advokaatide kolleegiumi liikmed ei või olla riiklike või ühiskondlike asutiste või ettevõtete teenistuses.

Erandit võib lubada advokaatide kolleegiumi presiidium:

- a) isikutele, kes teenivad riiklikes või ühiskondlikes asutistes või organisatsioonides valimise teel täidetavail ametikohtadel;
- b) õpetajaile ja teaduse alal töötajaile.

III. Advokaatide kolleegiumi struktuur.

14. Oblastite, kraide ja vabariikide advokaatide kolleegiumid on advokatuuri alal tegutsevate isikute vabatahtlikud ühendused.

Kõik advokaatide kolleegiumide organiseerimise ja tegevusega seotud küsimused lahendab advokaatide kolleegiumi liikmete üldkoosolek ja advokaatide kolleegiumi presiidium.

15. Advokaatide kolleegiumi liikmete üldkoosolek kutsutakse kokku vähemalt kaks korda aastas.

Advokaatide kolleegiumi üldkoosolek:

- a) valib advokaatide kolleegiumi presiidiumi;
- b) valib revisjonikomisjoni;
- c) kuulab ära presiidiumi ja revisjonikomisjoni tegevuse aruanded ja annab neile juhatusi advokaatide kolleegiumi töösse puutuvais küsimustes;
- d) kinnitab advokaatide kolleegiumi koosseisud ja eelarved;
- e) kinnitab advokaatide kolleegiumi kodukorra.

Advokaatide kolleegiumi üldkoosolek on otsusevõimeline, kui on koos üle poole kolleegiumi liikmete koosseisust.

16. Oblasti, krai ja vabariigi advokaatide kolleegiumi presiidium ja revisjonikomisjon valitakse salajasel hääletamisel kaheks aastaks.

17. Oblasti, krai ja vabariigi advokaatide kolleegiumi presiidium juhib kolleegiumi kõike praktilist tegevust.

Presiidiumi liikmete arvu määrab advokaatide kolleegiumi üldkoosolek.

18. Oblasti, krai ja vabariigi advokaatide kolleegiumi presiidium:

- a) teostab advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõttu ja kolleegiumi liikmete hulgast väljaheitmist;
- b) organiseerib oblasti, krai ja vabariigi rajoonikeskustes ja linnades õigusnõuandlaid ja juhib nende tegevust;
- c) jaotab advokaatide kolleegiumi liikmed oblasti, krai ja vabariigi õigusnõuandlate, linnade ja rajoonide vahel;
- d) töötab välja ja teostab vajalikud abinõud kolleegiumi liikmete ideelis-poliitilise taseme ja juriidilise kvalifikatsiooni tõstmiseks;
- e) kinnitab õigusnõuandlate eelarved ja koosseisud;
- f) teostab advokaatide kolleegiumi liikmete tegevuse kontrolli, eriti advokaatide kolleegiumi kodukorra eeskirjade täitmise järelevalvet ja advokaatide poolt antava juriidilise abi tasutaksist kinnipidamise kontrolli;
- g) vaatab läbi kolleegiumi liikmete poolt toimepandud üleastumiste ja distsipliinirikumiste asjad ja määrab neile distsiplinaarkaristusi;
- h) käsutab kolleegiumi summasid kolleegiumi liikmete üldkoosoleku poolt kinnitatud eelarve piires;
- i) esitab advokaatide kolleegiumi tegevuse aruanded oblastitesse jagunematu liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissariaadile, autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissariaadile, liiduvabariigi Kohtu RK talitusele krai ja oblasti töötava rahva saadikute nõukogu juures.

Aruannete esitamise korra ja tähtajad määrab NSVL Kohtu Rahvakomissariaat.

19. Advokaatide kolleegiumi presiidium valib enda keskelt presiidiumi esimehe, esimehe asetäitja ja sekretäri.

20. Advokaatide kolleegiumi revisjonikomisjon toimetab kolleegiumi presiidiumi ja õigusnõuandlate rahanduslik-majandusliku tegevuse süstemaatilisi revisjone.

21. Advokaatide kolleegiumi liikmete töö organiseerimiseks oblasti, krai ja vabariigi rajoonikeskustes ja linnades asutatakse õigusnõuandlad. Õigusnõuandlate koosseisud ja asukohad määrab kindlaks advokaatide kolleegiumi presiidium vastavalt kavale, mille kinnitab liidu- (autonoomse) vabariigi Kohtu RK.

22. Õigusnõuandlat juhivad juhataja, kelle nimetab advokaatide kolleegiumi presiidium ja kes kannab viimase ees vastutust nõuandla töö eest. Nõuandla juhataja ülesannete hulka kuulub asjade jaotamine advokaatide vahel, juriidilise abi tasu suuruse kindlaksmääramine vastavalt taksile ja advokaadi töö kvaliteedi kontroll.

23. Õigusnõuandlate juhatajad, milledes töötab vähemalt 15 advokaati, vabastatakse kohtuasjade ajamisest ja neile maksab tasu advokaatide kolleegiumi presiidium.

Juhatajaid õigusnõuandlates, millede töötab vähem kui 15 advokaati, ei vabastata kohtuasjade ajamisest ja oma töö eest juhatajana saavad nad täiendavat tasu kolleegiumi presiidiumi poolt kindlaksmääratud suuruses.

24. Õigusnõuandlad koostavad statistilisi ja rahanduslikke aruandeid NSVL Kohtu Rahvakomissariaadi poolt määratud vormi järgi ja esitavad need advokaatide kolleegiumi presiidiumile.

25. Advokaatide poolt antava juriidilise abi eest tasu maksmine toimub NSVL Kohtu Rahvakomissariaadi poolt antava juhendi alusel.

IV. Advokaatide distsiplinaarvastutus.

26. Advokaatide kolleegiumi liikmete poolt oma ülesannete kohusetundetu täitmise eest, taksirikkumiste ja muude üleastumiste eest määrab advokaatide kolleegiumi presiidium neile distsiplinaarkaristusi.

27. Distsiplinaarkaristusteks on: a) märkus, b) noomitus, c) vali noomitus, d) advokatuurist kõrvaldamine kuni kuueks kuuks, e) advokaatide kolleegiumist väljaheitmine.

28. Distsiplinaarkaristuse määramise peale võidakse kaevata liiduvabariigi ja autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissarile.

Постановление

Совета Народных Комиссаров Эстонской ССР о применении Положения об адвокатуре Союза ССР и о ликвидации существующей адвокатуры.

1. Применять и опубликовать в переводе на эстонский язык Положение об адвокатуре Союза ССР, утверждено Советом Народных Комиссаров Союза ССР 16 августа 1939 года (СП и Р СССР 1939, 49, 394).

2. Существующие адвокатуру вместе с ее органами ликвидировать с 1 марта 1941 г. и имущество адвокатуры, вместе с имуществом кассы взаимопомощи присяжной адвокатуры, передать коллегии адвокатов Эстонской ССР.

3. Постановить, что лица, принадлежавшие к существующей адвокатуре, могут поверенными вести в судах дела, доверенные им до опубликования настоящего постановления, в течении одного месяца, считая с опубликования настоящего постановления, после чего выданные им доверенности теряют силу для ведения судебных дел.

Зам. Председателя Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР А. Кресс.

Управляющий Делами Совета Народных
Комиссаров Эстонской ССР Х. Хаберман.

Таллин, 25 февраля 1941 г. № 319.

III.

306. Koolide inspektorite teenistuse juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 22. veebruaril 1941.

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rahvahariduse osakondade põhimääruse kinnitamise ja elluviimise kohta (ENSV T 1940, 66, 882) p. 5.

I. Koolide inspektorite ametisse seadmine.

§ 1. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade koosseisudes ettenähtud koolide inspektoriteks võivad olla isikud, kel on õpetajakutse ja vähemalt

5-aastane haridustöö praktika ning tarvilikud eeldused õppe- ja kasvatustöö edendamiseks ja järelevalve teostamiseks.

§ 2. Koolide inspektorid kinnitab ametisse Hariduse Rahvakomissari vastava maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee ettepanekul.

Koolide inspektorite teenistusest vabastamise otsustab Hariduse Rahvakomissar.

§ 3. Koolide inspektorite arvu rahvahariduse osakondades ja nende inspektorite tegevuspiirkonnad määrab Hariduse Rahvakomissar.

II. Koolide inspektorite ülesanded.

§ 4. Koolide inspektorite ülesandeks on:

- 1) järelevalve teostamine õppe- ja kasvatusasutistes ÜK(b)P Keskkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ning EK(b)P Keskkomitee ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste, Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari juhendite ja käskkirjade ning kohalike riigivõimuorganite otsuste ja korralduste täitmise üle;
- 2) õppe- ja kasvatusasutistes õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostamine;
- 3) koolikohustuse täitmise kontrollimine;
- 4) õpetuslike ja kasvatuslike küsimuste selgitamine ja lahendamine ning nõu ja juhataste andmine õppe- ja kasvatustöö alal;
- 5) tarvilike abinõude kasutamine õppe- ja kasvatustöö edendamiseks oma tegevuspiirkonnas ja selleks vastavate kavade valmistamine; parimate koolide ja õppejõudude tegevuse uurimine ja nende töökogemuste kasutamise organiseerimine, püüdes valgustada ja selgitada õppemetoodilisi ja kasvatuslikke küsimusi ja parimaid töökogemusi ka pedagoogilistes ajakirjades ja kohalikus ajakirjanduses;
- 6) õppejõudude ja kasvatajate metoodilise töö korraldamise ja kvalifikatsiooni tõstmise eest hoolitsemine;
- 7) hoolitsemine selle eest, et õppe- ja kasvatusasutistes oleks vastav arv õppejõude ja kasvatajaid, võttes ette kõik tarvilikud abinõud vabade kohtade täitmiseks;
- 8) kaasaaitamine õppejõudude ja kasvatajate korteriolude ja muude elutingimuste parandamisele ning järelevalve teostamine tasude õigeaegse väljamaksmise ja korteritega ja muude kommunaalteenustega varustamise üle kui ka neil aladel õppejõudude ja kasvatajate kaebuste läbivaatamine ja nende lahendamisele kaasaaitamine;
- 9) järelevalve teostamine õppe- ja kasvatusasutiste õigeaegse finantseerimise, ruumide remonteerimise ning seadmete ja õppevahenditega varustamise üle;
- 10) muude vastavate juhendite ja korraldustega neile pandud ülesannete täitmine õppe- ja kasvatustöö alal.

§ 5. Koolide inspektorid täidavad neile kuuluvaid ülesandeid Hariduse Rahvakomissariaadi üldisel suunamisel ja järelevalvel. Vahenditult juhivad koolide inspektorite tegevust koolide vanemad inspektorid.

Oma tegelikus töös koolide inspektorid kasutavad kõigiti eesmise teaduse saavutisi ja pedagoogilise praktika parimaid tulemusi, viies järjekindlalt õppe- ja kasvatusasutiste tegevusse pedagoogilise töö parimaid eeskujusid.

§ 6. Kohapealses tegevuses koolide inspektorid alluvad vastavate maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade juhatajatele, töötavad nende ligemate korralduste kohaselt ja esitavad neile õppe- ja kasvatustöö järelevalve aruanded kui ka ettepanekud ja kavad rahvahariduse edendamise alal.

III. Koolide inspektorite tegevuse alused õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostamisel.

§ 7. Õppe- ja kasvatustöö järelevalve kui koolide inspektorite tähtsamaid ülesandeid seisab õppe- ja kasvatusasutiste revideerimises ning õppejõudude ja kasvatajate instrueerimises.

§ 8. Revideerimise otstarbeks on jõuda selgusele revideeritavate asutiste õppe- ja kasvatustöö seisukorra ja selle töö tingimuste ja tulemuste kohta.

Instrueerimise otstarve on nõu ja juhatuste andmine õppejõududele ja kasvatajatele.

§ 9. Revideerimise ülesannete täitmiseks õppe- ja kasvatusasutistes koolide inspektorid:

- 1) viibivad õppetundidel, jälgivad seal õppetööd ja kontrollivad õpilaste teadmisi ja oskusi;
- 2) kontrollivad kehtivate õppe- ja tunnikavade teostamist;
- 3) selgitavad kasvatustöö aluseid, panevad tähele õpilaste edasijõudmist, käitumist ja koolikorda ning kontrollivad kasvatustöö teostamist kommunistliku kasvatusalustel;
- 4) tutvunevad õppenõukogu, hoolekogu, õpilaspere organisatsioonide ja lastevanemate komitee tegevusega, aidates kõigiti kaasa nende edaspidise töö edule;
- 5) vaatavad üle õppe- ja kasvatusasutiste ruumid, raamatukogud, õppekabinetid, seadmed ja õppevahendid;
- 6) tutvunevad õppejõudude, kasvatajate, õpilaste ja kasvandike dokumentidega ning üldse õppe- ja kasvatusasutiste kantsleilise menetlusega ja majandusliku tegevusega;
- 7) tutvunevad õppe- ja kasvatusasutiste muu rahvahariduse tööga.

§ 10. Instrueerimise ülesannete täitmiseks koolide inspektorid:

- 1) juhivad õppejõudude ja kasvatajate tähelepanu nende töö revideerimisel ilmsiks tulnud puudustele ja näitavad abinõusid nende puuduste kõrvaldamiseks ja vältimiseks;
- 2) näitavad abinõusid õppejõudude ja kasvatajate tööviimete otstarbekohasemaks kasutamiseks ja nende tööviljakuse tõstmiseks;
- 3) annavad seletusi didaktiliste ja metoodiliste küsimuste kohta;
- 4) korraldavad õppejõudude juuresolekul õppetunde;
- 5) korraldavad koosolekuid õppe- ja kasvatusasutiste tegevusse puutuvate küsimuste arutamiseks ja selgitamiseks;
- 6) kannavad hoolt õppejõudude edasiharimise eest ja organiseerivad metoodiliste ringide tööd;
- 7) soovivad õppejõududele ja kasvatajatele vastavat kirjandust ja muid tarvilikke õppevahendeid.

§ 11. Revideerimise ja instrueerimise ülesande täitmiseks on koolide inspektoritel õigus:

- 1) nõuda tarvilikke seletusi õppe- ja kasvatusasutiste juhatajatelt (direktoritelt), õpetajatelt, kasvatajatelt ja teistelt õppe- ja kasvatusalal töötajatelt ning andmeid haridustöö mõjuvate majanduslike alade kohta nende asutiste ülalpidajailt;
- 2) juhtida õppe- ja kasvatusasutiste juhatajate (direktorite), õpetajate, kasvatajate ja teiste vastavate töötajate tähelepanu nende õpetusliku ja kasvatusliku tegevuse alal ilmnenud puudustele, teha korraldusi nende puuduste kõrvaldamiseks ning anda neile selleks nõu ja juhatusi;
- 3) anda õpilastele kontrolltöid kui ka isiklikult esitada õpilastele küsimusi õpilaste edasijõudmise ja üldse õppetöö edukuse selgitamiseks;

- 4) juhtida õppe- ja kasvatusasutiste ülalpidajate tähelepanu nende asutiste majandusalal ilmnenud puudustele, tehes ühtlasi ettepanekuid nende kõrvaldamiseks;
- 5) katkestada erakorralistel juhtudel õppetööd kuni vastava asutise sellekohase otsuseni, teatades oma korraldustest viivitamatult Hariduse Rahvakomisariaadile ja vastava maakonna või linna rahvahariduse osakonnale;
- 6) korraldada õppe- ja kasvatusasutiste juhatajate (direktorite), õpetajate ja kasvatajate nõupidamisi ja koosolekuid õppe- ja kasvatustöösse puutuvate küsimuste selgitamiseks ning õppejõudude ja kasvatajate instrueerimiseks kui ka organiseerida konsultatsioone ja näitlikke tunde töökogemuste kasutamiseks ja tööviljakuse tõstmiseks;
- 7) revideerida valdade ja vähemate linnade tegevust rahvahariduse alal.

§ 12. Koolide inspektorid ei ole õigustatud arvustama õpilaste juuresolekul õppejõudude ja kasvatajate tegevust ega lubama endale nende kohtlemisel midagi sarnast, mis võiks alandada õppejõu või kasvataja autoriteeti õpilaste ees.

§ 13. Koolide inspektor on kohustatud revideerima tema tegevuspiirkonda kuuluvaid õppe- ja kasvatusasutisi vähemalt üks kord aastas ja revideerima ning instrueerima igat õppejõudu ja kasvatajat vähemalt üks kord kolme aasta kestusel.

IV. Õppe- ja kasvatustöö järelevalve tulemuste fikseerimine ja nende alusel tarvilike korralduste tegemine.

§ 14. Teostanud õppejõu või kasvataja tegevuse revideerimise, teatab koolide inspektor õppejõule või kasvatajale oma arvamuse tema töö kohta ja annab ühtlasi tarbe korral ka juhatusi töötulemuste parandamiseks.

Õppe- või kasvatusasutise revideerimise kokkuvõtte esitab koolide inspektor õppenõukogule ja annab õppe- ja kasvatusasutise juhatajale (direktorile) kirjalikult oma seisukohad revideerimise tulemuste kohta kui ka ettepanekud revideerimisel ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks.

Kui koolide inspektoril ei ole võimalik tööülesannete tõttu esitada revideerimise kokkuvõtet õppenõukogule ja jätta juhatajale (direktorile) oma seisukohti ja ettepanekuid, siis saadab ta need juhatajale (direktorile) hiljem, õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatu väljavõttena, mille juhataja (direktor) kannab ette õppenõukogu koosolekule.

§ 15. Õppe- ja kasvatusasutiste igakordsed revideerimise tulemused kantakse koolide inspektorite poolt sellekohasesse õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse võimalikult kohe pärast koolide inspektori saabumist revideerimise käigult, kuid hiljemalt kahe nädala kestusel.

Kõik sissekanded õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse kirjutatakse alla koolide inspektori poolt.

§ 16. Õppe- ja kasvatustöö hindamise raamat peab olema poogna kaustas, korralikult köidetud ja nummerdatud lehekülgedega. Hindamise raamatu aset võib täita ka revideerimiste tulemuste protokollide kaust, kusjuures sel puhul kõik hindamise raamatu kohta ettenähtud eeskirjad kuuluvad kohaldamisele selle kausta suhtes.

§ 17. Õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatud asuvad vastavates maakondade ja linnade rahvahariduse osakondades. Neid tuleb hoida vastavates lukustatud kappides või laualaegastes.

§ 18. Õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse kannab koolide inspektor iga tema poolt revideeritud õppe- ja kasvatusasutise suhtes:

- 1) üldised andmed, mis iseloomustavad asutise tegevuse ulatust ja töötingimusi, nagu õppejõudude, õpilaste ja klassikomplektide arv, ruumide, seadmete ja õppevahendite seisukord jt.;
- 2) tähelepanekud õppe- ja kasvatustöö seisundi ja tulemuste kohta.

Kõigist andmetest ja tähelepanekuist teeb koolide inspektor vastava kokkuvõtte õppe- või kasvatusasutisest kui tervikust ning väljendab kokkuvõtlikult oma seisukoha või hinnangu revideeritud õppe- või kasvatusasutise õppe- ja kasvatustöö seisukorra ja tulemuste suhtes.

§ 19. Peale õppe- ja kasvatusasutise kui terviku kohta käivate andmete, tähelepanekute ja seisukohtade — hinnangute, kantakse õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse iga õppejõu ja kasvataja kohta, kelle tegevust on revideeritud, järgmised andmed:

- 1) revideerimise ulatus (millistel tundidel viibitud, kuivõrd muud tegevust tähele pandud jne.);
- 2) koolide inspektori tähelepanekud õppejõu või kasvataja tegevuse kohta õppe- ja kasvatustöö alal;
- 3) õppejõu või kasvataja silmapaistvad töötulemused ja võimendused kui ka olulised puudused tegevuse alal;
- 4) antud juhendid puuduste kõrvaldamiseks, kui need on ilmnenud.

Kõigist andmetest ja tähelepanekuist teeb koolide inspektor vastava kokkuvõtte õppejõu või kasvataja tööväärtuse ja -võimete kohta ja tähendab selle järel, kas õppejõu teenistus on üldkokkuvõttes väga hea, hea, rahuldav või puudulik.

§ 20. Koolide inspektor esitab õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostamise kohta vastava maakonna või linna rahvahariduse osakonna juhatajale ettekandeid ja aruandeid. Tarbe korral esitab koolide inspektor ettekandeid ka maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteele.

§ 21. Koolide inspektor teeb rahvahariduse osakonna juhatajale ettepanekuid parimate õppejõudude premeerimiseks, nende tegevuse hindamiseks ja nende paigutamiseks juhtivamale tööle.

§ 22. Kui õppejõu või kasvataja teenistus on tunnustatud koolide inspektori poolt puudulikuks, siis teatab inspektor sellest viivitamatult rahvahariduse osakonna juhatajale, esitades ühtlasi põhjendatud ettepaneku, mis tuleks ette võtta selle õppejõu või kasvataja edaspidise teenistuse alal (tähelepanu juhtimine ja tähtsate andmine puuduste kõrvaldamiseks, kursustest osavõtmise kohuslikuks tegemine, ümberpaigutamine teisele kohale, teenistusest vallandamine jt.).

§ 23. Saanud koolide inspektori teate ja ettepaneku õppejõu või kasvataja suhtes, kelle teenistus on tunnustatud puudulikuks, rahvahariduse osakonna juhataja sellekohaste eeskirjade järgi kas otsustab asja ise vastavalt selgunud asjaoludele ning õppe- ja kasvatustöö huvidele või esitab asja Hariduse Rahvakomissariaadile otsustamiseks.

Ümberpaigutamise või teenistusest vallandamise puhul esitatakse õppejõule või kasvatajale enne asja otsustamist vastav väljavõtte õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust õppejõu või kasvataja teenistuse suhtes, kusjuures õppejõud või kasvataja võib esitada antud tähtsaks oma seletuse.

§ 24. Kui õppejõu või kasvataja teenistuse puudulikuks tunnustamisele ei järgne õppejõu või kasvataja vallandamine teenistusest, võtab koolide inspektor tarvitusele vastavad abinõud ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks ja vältimiseks. Selleks saadab ta õppejõule või kasvatajale väljavõtte õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust õppejõu või kasvataja teenistuse suhtes, soovib kasutamiseks vastavat kirjan-dust, instrueerib ja revideerib teda võimalikult sagedamini, teeb tarbe korral kohuslikuks osavõtmise kursustest, soovib pöörduda vilunud õppejõudude või eriteadlaste poole nõu ja juhataste saamiseks ning aitab muul viisil kaasa puuduste vältimiseks ja õppe- ja kasvatustöö taseme tõstmiseks.

§ 25. Teateid või ärakirju õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust võivad saada õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostajad, rahvahariduse osakond, mille tegevuspiirkonda kavatseb õppejõud teenistusse astuda või on juba teenistusse astunud,

ning õppe- ja kasvatusasutised ja õppejõud ja kasvatajad, — neid puutuvas osas. Teistele asutistele ja isikutele võib anda teateid või ärakirju sellest raamatust ainult sellekohastes eeskirjades ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 26. Teateid või ärakirju õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust kasutatakse ainult teenistuslikes ülesannetes ja vajadustes. Neid teateid või ärakirju ei ole lubatav avaldada ega anda õpilastele ega ka teistele isikutele ja asutistele, arvatud välja käesoleva juhendi § 25 tähendatud asutised ja isikud.

V. Koolide inspektorite ja teiste vastavate töötajate koostöö.

§ 27. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade juhatajad kooskõlastavad koolide inspektorite ja poliithariduse vanemate inspektorite ja inspektorite tegevust ja suunavad nende koostööd järelevalve tõhusama teostamise sihis.

§ 28. Peale üldise kaasabi ja koostöö organiseerimise võivad rahvahariduse osakondade juhatajad teha poliithariduse vanematele inspektoritele ja inspektoritele kohuseks täita koolide inspektorite ülesannete alal vajaduse korral vastavaid konkreetülesandeid.

§ 29. Samuti võivad rahvahariduse osakondade juhatajad teha koolide inspektoritele kohuseks aidata kaasa poliitharidustöö asutiste (rahvaraamatukogud, rahvamajad jt.) järelevalve teostamisele ja täita sel alal vastavaid konkreetülesandeid.

§ 29. Poliithariduse vanemad inspektorid ja inspektorid, täites käesoleva juhendi § 28 esimeses lõikes tähendatud ülesandeid, arvestavad käesolevas juhendis koolide inspektorite kohta kehtivaid eeskirju, ning koolide inspektorid, täites käesoleva juhendi § 28 teises lõikes tähendatud ülesandeid, arvestavad poliitharidustöö asutiste järelevalve alal kehtivaid eeskirju.

§ 30. Koolide inspektorid ning poliithariduse vanemad inspektorid ja inspektorid toimivad § 28 tähendatud ülesannete täitmisel asutiste järelevalve teostamise osas koos, kuid rahvahariduse osakonna juhataja korraldusel võivad nad põhistatud asjaoludel erandjuhtudel teostada tähendatud järelevalvet ka üksinda.

§ 31. Koolide inspektor võib tarbe korral moodustada endale abiks selle või teise õppe- või kasvatusasutise revideerimiseks brigaadi õppejõududest ning töötava rahva saadikute Nõukogude ja lastevanemate komiteede liikmetest.

VI. Aruandmine.

§ 32. Iga kooliaasta kohta koostab koolide inspektor aruande õppe- ja kasvatusasutiste tegevuse ja seisukorra kohta ja esitab selle hiljemalt 1. septembriks rahvahariduse osakonna juhatajale.

Rahvahariduse osakonna juhataja saadab aruande ühe eksemplari ühes oma seisukohaga Hariduse Rahvakomissariaadile hiljemalt 10. oktoobriks.

§ 33. Oma aruandes kirjeldab koolide inspektor eeskätt õppe- ja kasvatusasutiste töötulemusi ja märgatavaid edusamme ning juhib tähelepanu õppe- ja kasvatustöö alal ettetulnud puudustele, näidates ühtlasi ka vastavaid abinõusid puuduste kõrvaldamiseks. Aruanne peab sisaldama ka eriti silmapaistva eduga või puudulikult töötanud õppe- ja kasvatusasutiste ning õppejõudude ja kasvatajate loetelud.

§ 34. Aruande koostamise ligema korra määrab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond.

VII. Koolide inspektorite töötingimused.

§ 35. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad annavad koolide inspektoritele vastavad tööruumid.

Koolide inspektorid kasutavad vastavate rahvahariduse osakondade kantseleivahendeid. Koolide inspektorite tegevusega ühenduses olevaid kantseleitöid teostavad rahvahariduse osakondade vastavad tehnilised tööjõud.

§ 36. Keelatud on kasutada koolide inspektoreid tehniliste tööde teostamiseks, mis ei ole seotud nende teenistuslike ülesannetega.

§ 37. Koolide inspektoritele kindlustatakse tarvilikud sõiduvahendid teenistuslike sõitude teostamiseks oma tegevuspiirkonnas.

§ 38. Koolide inspektoritele antakse perioodiliselt toetust nende kvalifikatsiooni tõstmise sihis õppereiside korraldamiseks, kursustest osavõtmiseks ja teadus- aladel täiendamiseks.

VIII. Juhendi kehtim ahakkamine.

§ 39. Käesolev juhend jõustub avaldamisega. Käesoleva juhendi jõustumisega kaotavad kehtivuse:

- 1) Õppe- ja kasvatustöö ülevälve teostamise määrus (RT 1931, 103, 728);
- 2) Omavalitsuste ühise koolide inspektori valimise ja kulude kandmise reguleerimise määrus (RT 1931, 101, 723; 1937, 49, 447).

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

307. Töö Rahvakomissari juhend ületunnitöödeks lubade muretsemise kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ületundide kohta käiva määruse (ENSV T 1941, 19, 223) § 3 ettenähtud nõusolekut ületunnitöö tegemiseks tuleb ettevõttel, asutisel või majandil küsida ametiühingu käitiskomiteelt, kui see olemas, vastasel korral linna või maakonna komiteelt.

Ületunnitöö loa saamiseks tuleb saata vastav avaldis tööinspektorile ühes ametiühingu käitiskomitee nõusoleku avaldusega.

Ametiühingu käitiskomitee on nõusoleku avaldamise puhul kohustatud sellest teatama ametiühingu keskkomiteele. Keskkomitee võib, kui ta leiab, et ületunnitöö ettevõttes, asutises või majandis ei ole tarvilik, tühistada käitiskomitee nõusoleku, sellest teatades tööinspektorile.

Töö Rahvakomissar M. Unt.

Kooskõlastatud.

Eesti NSV Ametiühingute

Kesknõukogu Esimehe eest E. Kadakas.

Tallinn, 24. veebruaril 1941.

Инструкция Народного Комиссара Труда о получении разрешений на производство сверхурочных работ.

Предусмотренно статьей 3 Постановления СНК Эстонской ССР о сверхурочных работах (В ЭССР 1941 г., № 19, ст. 223) согласие на производство сверхурочных работ предприятию, учреждению или хозяйству следует просить в фабзавкоме профсоюза, где он имеется, а в противном случае в городском или уездном комитете.

Для получения разрешения на производство сверхурочных работ следует отправить инспектору по охране труда соответствующее заявление с приложением согласия фабзавкома.

Фабзавком профсоюза, в случае изъявления согласия на производство сверхурочных работ, обязан уведомить об этом ЦК Профсоюза. Если ЦК находит, что сверхурочные работы на предприятии, в учреждении или хозяйстве не необходимы, то он может отменить согласие фабзавкома, известив об этом инспектора по охране труда.

Народный Комиссар Труда М. Унт.

Согласовано.

За Председателя ЦС Профсоюзов ЭССР Э. Кадакас.

Таллин, 24 февраля 1941 г.